

De canticorū originali

verbū solatij multiplex in se dirigit per particulas quinquaginta. Et ita iuncti simul hi duo thomi centi logiū constituūt

Prim⁹ tractat⁹ de canticorū originali rōne

Quoniam vobis nec saltastis. lamentauimus q̄ nō plāristis. Precentor noster xp̄s amator innocentie voluit exemplis innocentuz puerorū p̄ nostra eruditōe pluries vti. nūc ad humiliationē. nunc ad simplicitatē vt essem⁹ paruuli non sensib⁹ sed malicia. Nunc vero nos admonet ad spiritualē canticorū exercitationē ponens corā oculis pueros cātātes in foro. Neq̄ em̄ parū refert pueros sic vel sic assuefieri in musicis et cantib⁹ put Aristi. politifans docuit et in bene instituta cōitate cōuenit obseruari. Nos aut̄ quos in dño pueros vel infantes nouiter genitos effecit noua regeneratio. sic decet et expedit in foro presentis exilij frequentare canticū nūc exultationis ad saltandum spūaliter. nūc lamentationis penitentialis ad plangendū. Habem⁹ in exemplū sacre scripture libuz in quo sūt iuxta visionē Ezechielis lamentationes carmen et ve. Cōcordat illud apostoli. Gaudere cum gaudentib⁹. flere cū flentib⁹. quia temp⁹ flendi et temp⁹ ridēdi. Subdit̄ consone verbo p̄posito temp⁹ plangendi et temp⁹ saltandi. Cum p̄t iuxta posteri⁹ elucidanda sit ali

rōne Thom⁹ prim⁹

quod canticū sensuale vel animale sit canticū rationale vel morale. sit canticū mentale et diuinale. Describem⁹ sub triplici tono naturam et originē canticorū cū suis habitudinibus. Docebit primū historia. secundū queret pb̄ia. tertium theologia declarabit. **N**arrat historia sacre p̄pe Genesis initiū cui ratio supposita fide cōcordat q̄ Tubal fuit pater canentiū in cithara et organo. Quo tpe vtpote ante diluuiū cōstat illos nō fuisse quos gentiliū littere tradunt carminū et organorū primos inuētores. sic historia capit verā canticorū notitiaz et causaz primit⁹ ex fide qua credim⁹ aptata esse secula verbo vite. et q̄ formato Adam cōmunicata est ei plenitudo scientie quantū cōueniebat illi quo totius humani genēis principiū velut in suo seminario rehidebat nedum in esse nature sed in bene esse morum et doctrine. **C**onfirm⁹ hoc ideo q̄ p̄ soporem ad ductis ad se quāctis animātib⁹ imposuit cūctis nomina sue p̄prietati naturali cōsona. Neq̄ tale aliqd̄ facere potuisset sine cognitione q̄ tamen a sensibus participata non erat. **O**portuit igitur q̄ ex alto id atq̄ a sūmo sumpsisset. **M**odus alter sumendi canticorū originē fuit ductrice experientia. nūc in illis regionib⁹. nunc in istis quib⁹ musica et nūc fuit vlt̄ fm̄ Aristi. et sequaces de eternitatis errore fuerat infirmities variata et absq̄ numero de-

De cātico

fecerat atq; redierat fm transmutabilitates nature cuiuslibet mutabilis innumerabiles. **A**dditur modo alter qualis a **C**ullio ponit dicitur vena quanta sit eloquentie si sapientie iungat utilitas qua factum esse dicit ut homines prius agrestes neq; civiliter neq; politice neq; moraliter uiuentes ueniret in vnu. modo pagu. modo domu. modo ciuitate modo puincia. modo regnu. qui si mul ita iuncti et adunati varias ta ad necessitate q; ad voluptate studio vehemēti opererūt artes. qm vbi intenderis ingeniu valet. et iuxta poetā. Labor omnia vincit improbus et duris egens in reb; egestas dū sequēs ad pōres aliqd ratiocinatio ue docta sup addit. **P**restabat iu uamen apta cōplexio ad ista vl ad illa. **O**ciū nanq; libez datū aliqb; **S**icut apud egyptios tradit **A**ristoteli aliqs oquisis que ad vitam erāt necessarijs ppter admirari cepisse phari. **P**orro narrat **A**ugustinus libro de ordine radice vna nō distonā priorib; his q; alto vident sūpta principio. **L**oquēs itaq; de virtute vnitatis quā inqrit et fac amicitia nō dubitat ponē quālibet scientiā ex amicitie et vnitatis appetitu manasse. **D**icebat aristophanes teste **A**risto. pmo politicoz hāc esse amicoz conditionē vt vnus esse vellet alter. vel vnus in altero. **N**ō dissonē ad verba **J**obis. **Q**ui manet inquit in charitate in deo manet et deus in eo. **S**t apłs dicit. **Q**ui ad

lensuali

C.

heret deo vnus spūs est. **V**erū nequit fieri talis trāsmutatio qua vnus amicoz suo esse qd hz in p; prio genere de pōito ouertat in alterū. **J**am quippe nō maneret alter amicozum et ita nullo pacto essent duo sed vna natura. quo quid absurdus poni nō pōt. **P**ropriā em vocē ignorabāt nōnulli hereticoz vt almaric; et begardi dū ita desipere comperit sunt. **V**niunt igitur amici. non illo. sed alio quo fas habent modo. **H**inc fuit inter hōies et precipua cura sermonis mutui q; latentes cordis sui passiones et cogitationes oñsila et amores cōmodissime cōicarent iocunde q; diuiderent. **F**acta est p inde sup locutionib; ars que scribēdo valeret apd absentes se sibi manifestare. hec ē grāmatica ogruē loqui docens et scribere. **P**ostmodū fuit euitanda deceptio circa veritatis inquisitionē cū regulis illationū quas logica ob hoc orta tradit. **F**uerūt insuper amicoz amicitie non quolibet sed vtiliter. delectabiliter. et efficaciter iudicande quod in rhetorica facere positū est quā possum; appellare logicā moralē eo q; ad moralis phie pncipia viā hz sicut logica scientijs speculatiuis obsequit in qd; vis s;monis pnciosior sine tropis viget et figuris. **V**entū est osequēter ad mathematicas disciplinas. q; plurimū oferūt artib; mechanicis sine quib; vita civilis non agit. oferūt p;terea diuidui amicoz quo

De canticorū originali

fiat vita p̄ns ornatior atq; locuti-
oz. Sic inter ceteras artes cōpata
ē magno plausu musica et ad diui-
nas res atq; cerimonias tandem
adhibita. Hinc apud rucolias et
pastores bucolica carmina v̄ eglo-
ge. hinc comedie leges. hinc acro-
res satire hinc postmodū grādio-
rib' ā pullose tragedie hinc deniq;
metroꝝ heroicoꝝ elegiacoz. iam/
bicoꝝ saphicoꝝ et alioꝝ velut in-
numerabilis multitudo. **V**ides
quēadmodū musica suū cepit a na-
tura et ab amore vnitatis q; p̄moz
v̄tū q; creuit adhibitis p̄ artē regu-
lis et numeris. **Q**uis vtiq; nō ad-
uertat hōies sic ad loq̄lā sic ad q̄n-
daz musicā velut ab infātia et pue-
ritia p̄nos esse quā inclinationem
ars et vsus p̄ficiūt. Hinc aī aduer-
sū est triplicē esse p̄titionē musicē si-
cut p̄t ip̄e son' causas tres habere
An' em̄ fit flatu. alter pulsu. alter
voce vel cātu. **T**res obinde musas
fictio poetica dedit p̄t a **M**arro-
ne refert **A**ugl. q̄s ideo postea dix-
rūt nouē p̄t totioē imagines ab
excellētissimis sculptozib' cū q̄daz
supandi intētionē depictas. **C**ō-
p̄tū ē insup tres dūtaxat i num̄is
sonoris p̄portioēs esse delectabiles
diatesseron. diapēte. diapason. q̄s
vulgari mō nōiam'. **t**ertiā et q̄ntā
et octauā. **N**ec sunt p̄les deinceps
q̄ nō reducant ad istos quēadmo-
dū sexta et q̄nta sup octauā. et rur-
sus octaua duplex. **E**t ita p̄ ascēsu
quātū vel vox vel ratio fas habue

de Thom' p̄rimo

rit. q̄ cōsilio suā hz artē p̄riā taz
speculatiue q̄ p̄actice traditā cui
musice nomē dānt. **M**ocuit am-
pli' exp̄ientia mirabiles fieri muta-
tiones p̄ musicā sensualē de qua iu-
dicat tanq̄ de obiecto p̄prio auris
corp̄alis et q̄ sola videt apud vul-
gares cōgnita vel cōsōdēata. **T**estes
sunt historia cū p̄bis et medicis vt
Marcian' et **S**onti' q̄b' nō discor-
dat sacra sc̄ptura de dauid et heli-
zeo filijs q; p̄phetaz. **M**ōne p̄bis
politifans docz in policia bñ insti-
tuta curā de musica p̄cipue p̄ iuue-
nib' habendā esse q̄ sit ad t̄pantiā
et virtutē idonea. nō petulās. non
dissoluta. nō agrestis. nō irritās. s;
nec animos muliebriē emolliens.
Motāt siq̄dez ex dictis **A**ristotl.
v̄t. polit. expositores sui quatuor
eē sp̄es melodie quas ip̄e denōiat
vel a repertozib' vel a patrijs vtē-
tib' eis. vna vocat mistolidista. se-
cūda liodista. tertia douista. quarta
frigista. **P**rima mouet ad cōpassio-
nē. sc̄da mollit ad cōcupiam. tertia
ad virilitatē q̄ stabilis est et virilis
in qua sūt iuuenes instruēdi vel ex-
ercēdi. quarta rigidior est vehemē-
tior q; rapiens animos ad terribi-
lia vel aggrēdienda vel sustinenda
Pozro. iuxta varietatē cōplexionū
variat cōplacentia et iudiciū melo-
diaz. imo et traditio quā frequen-
tat ec̄cia de varietate tonoz octo
posset ad hāc melodiaz diuersita-
tē approp̄ari. vt q̄ p̄ma est septimī
toni. sc̄da q̄nti. tertia p̄mi. q̄rta tētī

Quatuor p̄t p̄p̄ melodie

de canticorū originali

de canticorū originali

Posset alter
hice. qm̄ alia
cultū p̄ deu-
gubū. nūc p̄a-
tior est p̄ mo-
ra locutio: et
li seu cūli ouer-
q; vna est heroi-
daz moralis et
lualis et aialis
fēctoz rerratio-
vān' q; vna mag-
ra q̄daz in trage-
dia. q̄daz in buco-
obis vel liricis.
varietatē hōim-
elis comenit. q;
p̄uosis. alia sūt
alia bēstib' e-
omniū esse tra-
nē quā ideo pal-
dēs in aqua ex-
hoc imp̄t̄ poet-
lud' q̄. **M**ōs re-
simmas eo q; iuo-
p̄stoz p̄tūlas
cū: aritari. **D**e-
q̄ tympanū q̄
la cit' ac h̄lar-
sūt p̄alterū.
sic hōib' iuns-
cū iuer' est re-
dū v̄ro cenē-
res dūinas r-
mina trāstuler-
one quo factū
trant ludificā-
v̄m p̄salinis.

De catico

Posset altera fieri distinctio mu-
sice. qm̄ alia est aptior ad diuinum
cultū p̄ deuotione. nūc leta. nūc lu-
gubri. nūc pia. nūc iubilāti. qdā po-
tior est p̄ mox disciplinatōe. **A**lte-
ra iocundior et suauior in amicabi-
li seu ciuili ouersatōe. **A**ut dicam⁹
q̄ vna est heroica. altera diuina. q̄/
doz moralis et politica. altera sen-
sualis et aialis p̄ pueroz vel imp-
fectoz recreatione. **A**ut rursū ad-
dam⁹ q̄ vna magis ouenit in satir-
ra qdāz in tragedia. qdāz i come-
dia. qdāz in bucolicis. quedam in
odis vel lyricis. **A**ut postremo fm̄
varietatē hōim. alia fortib⁹ et xtu-
osis conuenit. alia lubricis et volu-
ptuosis. alia subtilib⁹ et ingeniosis.
alia bestialib⁹ et stolidis. **M**ilissimā
omniū esse tradit aristot. fistulatio-
nē quā ideo pallas abiecit suaz vi-
dēs in aqua ex tib⁹s buccā inflari.
hoc sumpsit poetica fictio necnō il-
lud qd̄ **M**idas rex. buccas habuit
afininas eo q̄ suo iudicio **P**an de⁹
pastoz fistulās apollini pferebat
citharistanti. **D**emū quot sūt hodie
q̄ tympanū gallice tabour cū fistu-
la citi⁹ ac hilari⁹ audiūt q̄z citharā
aut psalteriū. **I**ta rursus sic auib⁹
sic hōib⁹ suus cuiq̄z cant⁹ placet. et
cui suet⁹ est vel aptat⁹. **P**retereun-
dū vero censem⁹ queadmoduz ad-
res diuinas reputabāt gētiles car-
mina trāstulerūt execrabili supstiti-
one quo factū est vt q̄ sine deo vō-
erant ludificarent a dñs illis de q̄
b⁹ in psalmis. **Q**es dñi gētiū demo-

Sensuali

ci

nia. **Q**ute sūt quippe artes magice
maximinib⁹ vtētes q̄s incantatio-
nes vocāt quaz effect⁹ mirabiles
nedū poete. nedū ip̄i idolatre oue-
mozāt. sed attestat scriptura sacra
cū expositoib⁹. **U**n̄ dicit in **E**xod.
de maleficis p̄baonis q̄ fecerūt si-
mile ad moysen in p̄mis duobus si-
gnis. et hoc p̄ incāratōnes egypti-
as et arcana dei. **I**ta dicit tertius.
Nez exquisitior de carminib⁹ istis
sermo nō expectet hic et nūc. **A**tis-
sim⁹ em̄ est et seorsū debent sue q̄ri-
cause vel effect⁹. **H**z subinde mu-
sica sensualis q̄ consistit in modulati-
one vocis suā artē cui⁹ artis velut
alphabetū quodoz traditū in gā-
ma manuali sub sex vocib⁹ vel no-
tulis. vt. re. mi. fa. sol. la. (de quo nō
est hic declaratio faciēda sed sup-
ponēda simul) qua ratione seruit
musico cuiuslibet instrumēto notula-
tionis hmōi peritia. **S**z nec de me-
troz legib⁹ numeris varietate in
postremo de gesticulationib⁹ aliud
tradē disposuim⁹. **P**lacuit tñ au-
notare p̄pter reuerētiā scripture sa-
cre nōnulla vasoz vel instrumēto-
rū musicaliū nōia. **Q**m̄ pariter mo-
net nos ratio nature consona. **P**osu-
it itaqz plato corpib⁹ aias assistere
tanq̄z motores suis motorib⁹ et or-
ganis. qd̄ satis in celo **A**ristl. et fi-
des recipiūt de intelligētis q̄s vel
angelos vel xutes fides appellat
Merū de n̄fis intellectib⁹ necnō d̄
brutorū formis oueniūt cū plato-
ne. qz ponūt aias inherē corpib⁹.

De canticorū originali

cū materia constituitur oppositū. Con-
cordat tū utraq; positio sup b q
fm varietatē formaz repit varietas
in corpib⁹. **H**inc illō phie apō
Boetiū de hmōi formis loquētis
ad deū p osona membra resoluis.
Hinc p̄terea yfonomi tradunt a/
nimas insequi corpa. quanq; vēioz
est locutō corpa suas aias insequi
tāq; instrumēta causas pncipales
suas. **C**oaptem hāc similitudinē
rei nr̄e dicētes q; ars imitatrix nā-
ture agnoscens qdam esse cantica
q; modulatio fit apu⁹ p vnū ge-
nus instrumentoz. et alia p aliud.
simul vt min⁹ fastidiret varietas fa-
bricauit sibi vasa diuersa musicoz
instar nature dans diuersis cātib⁹
organa valde distantia magnitu-
dine. figura. materia q; sicut natu-
ra dedit aias apta sibi corpa. vñ
corp⁹ aialis vocat **Arist.** organicū
q; de manu hōis dicit ipaz esse or-
ganū organoz. **E**cce cās multipli-
cationis verboz musicoz duas q;
sunt delectabilitas p varietate. et
idoneitas p osonabilitate. **Q**uid si
tertiā addiderim⁹ causā p mysteri-
is et intellectib⁹ sapienti⁹ occultan-
dis apud indignos et hebetes q;
pandunt studiosis solertib⁹ et deuo-
tis. **Q**uāuis aut sermo de mysteri-
is instrumētoz locū magis h̄re vi-
deat in morali musica vñ intellectu-
ali q; rēsuāli. nihilomin⁹ admonēt
nos verba xp̄i nō esse p̄tereundaz
vasoz musicoz interpretatiōē. **P**ri-
mū q; facit in p̄assūpto verbo mē

rōe Thom⁹ prim⁹

tionē de tibhs fm **Luce** narratōez
Santauim⁹ vobis inqt tibhs et nō
saltastis. **D**ehinc xp̄s in parabola
filij pdigi. refert seniore f̄ez cū ap-
propinquasset domui symphoniā au-
disse et choz. **P**roinde psalmi q; s
de se sc̄ptos asserit pleni sūt nōib⁹
instrumentoz p quib⁹ satis ad p̄-
sens fuerit vltimū sumē psalmū ve-
lut exponendū. **L**audate dñm in s̄a-
ctis ei⁹. **G**lor ista vox est aie dei
formis ac deuote q; post cōtemplatō-
nē vel meditatōez sursum directā et
deorsū p oia videlz quāq; versum.
Qm pleni sunt celi et terra gloria
dñi. **S**ūc dilatato mentis ore iubi-
lat exultat et exclamat ad omnē ge-
neralitē creaturaz. **L**audate dñm in
s̄actis ei⁹. **E**t cū seraphin acclamā-
te sibi. **S**and⁹ sc̄us sc̄us dñs deus
sabaoth. **P**leni sūt celi et terra glo-
ria tua. **P**ossum⁹ sc̄os ei⁹ si sobrie
sapiam⁹ accipe p̄ez et filiū cū san-
cto spū q; sūt tres p̄sone sed vnus
de⁹ et dñs et vn⁹ sand⁹ aut sanda
sūt dñi nōia ei⁹ sacratissima. **S**unt
oia q; dñō cultu specialiore sacra-
ta (aut certe sandi dñi sūt oēs spūs
cōsumata iā beatitudine deo p̄imi
Aut sunt hōies exaltati a terra q; s
iā sine terra q; typo xp̄i trahūt oia
ad se p cōtemplatiōē dilectiōē et
laudē oia referendo ad gloriā cō-
ditoris. **T**ales imitat aima deifor-
mis quā in has p̄ripe laudes dici-
m⁹. **L**audate dñm in sandis eius.
Hanc impleuerat aiaz dñs laude
sua. saginauerat eā cibus eterne sa-

De canticorū

debetis repleratur
rū suū. et vt adle
uerat qd in labi
daret os eius et
bonū. **L**audate dñm
Male hoc anima
la vinaria aut cer
tū qd sentit de o
p̄terea sibi cōpla
Egratū est omi co
nō habet iusticiā
ciā vt laudet. **F**lor
cipi cōtortōis ap
nōitatis cū alacri
cōcultatione. **L**aud
tis ei⁹. **S**icut vltimū
beatitudine in dñi
q; sūt nō eodē gy
ex equo p̄cipat
liberā ex voluntate
p̄terea diuersi sūt
etiā liberris arb
vn⁹ n̄ q; p̄ s̄cti et p̄
p̄terea vñ p̄p̄ta
stabilem vacat an
amat. **E**xer
in terra vñ laud
neret in celis. **D**e
atorū p̄terim ec
catop laudib⁹ de
dñm. **M**is aut
s̄e vita tua nō p
erudiri q; vitaz
opatiōe debita
opatione quā
bica pon⁹ mot
tās q; vñ dñs
vñ dñi occurrat

De canticis

etatis repleuerat in bonis deside-
riū suū. et vt aq̄le iuuentutē renoua-
uerat q̄d in labijs exultationis lau-
daret os eius et erudaret verbum
bonū. Laudate dñm in sanctis ei⁹.
Nult hec anima regrediēs de cel-
la vinaría aut certe putat omēs se
tūre q̄d sentit de dño in bonitate.
p̄pterea sibi cōplacet in laude dñi.
Cōgratulā omī collaudāti. q̄ et si
nō habeat iustitiās in omib⁹ auda-
ciā vt laudēt. fiducia nihilomin⁹ ac-
cipit cohortatōis applausus et io-
cūditatis cū alacritate tripudio et
coexultatione. Laudate dñm in sc̄i-
tis ei⁹. Scit vltimā nedū sui h̄ oim
beatitudinē in dñi laude positam.
q̄uis nō eodē gradu sicut nō oia
ex equo p̄cipiāt dñi cognitionē et
liberā ex volūtate dilectionē. Sic
p̄terea diuersi sūt stat⁹ in habētib⁹
etiā libertatis arbitriū. duo p̄cipue
vn⁹ vie q̄ p̄ fidē et sp̄e ambulat. ali⁹
patrie vbi p̄petua finis et termini
stabilitate vacat anima br̄a. videt.
amat. laudat. Exerceam⁹ igit̄ h̄c
in terris vocē laudis q̄ nobis p̄se-
neret in celis. Dicat vnusquisq; vt
atoruz p̄sertim ecclesiasticorū dedi-
catorū laudib⁹ dei. Ois sp̄s laudet
dñm. Nis at̄ scire o aia q̄ et q̄lis
sit vita tua nō pudeat te p̄ p̄biam
erudiri q̄ vitaz cuiusq; rei ponit in
opatoe debita nature. alioq̄n sine
opatione qualiscūq; sit illa sibi deli-
bita poti⁹ mortua dicit̄ aut dormi-
tās q̄ viuēs. Perge vlteri⁹ cū p̄bia
vsq; dū occurrat sapia diuina q̄ se

Sensuali

est.

querētes p̄occupat. et hoc docebit
te. qm̄ p̄pria et finalis opatio hōis
est cognitio sūmi dei cū fruitione et
laude sua. viuīs igit̄ o hō et quātū
laudat aia tua dñm. Est et istic iter
quo oñdit dñs salutare suū quare
noli cōqueri dū laudas quasi nihil
agas q̄i nōdū p̄mia cupias. laus
est magnū mihi crede precium sibi
magnū valde etiāz dū ḡtis sit imo
maius dū gratis sit. Scitū hoc ha-
bebat aia deuota qualē introduxi-
m⁹ dicentē. Laudate dñm in sc̄i-
tis ei⁹. O si vellem⁹ in his et singulis
q̄ sequūtur immorari quale sit fir-
mamentū virtutis dei quales sint
virtutes ei⁹. qualis deniq; sit multi-
tudo magnitudinis ei⁹ succūberet
p̄mo conatui nec tēpestiue satis ar-
ripem⁹ p̄missā de vasis psalmozū
hmōi maxie rōez. Hoc vnū tñ dixi-
m⁹ q̄ in re qualibet deo soli debet
laus honor et gloria sic ip̄e est oia
in omib⁹. Hinc ps. Omis terra siue
ois creatura adoret te de⁹ et psal-
lat tibi. psalmū dicat nōi tuo altissi-
mo. Nulli vero creature dat̄ laus
hmōi p̄ latriam nec vt signū est vt
imago. nec p̄pter aliā quāuis attri-
butionē si p̄prie sentiam⁹ sicut nulla
res creata summū bonū est neq; vt
res. neq; vt signū vel aliud attribu-
tū. Quero qz loquendū vt plures
sentiendū vt pauci. laudam⁹ in cre-
aturis deū adoratōe latricie sicut in
cruce et in imaginib⁹ xp̄i. imo sic in
omī re quēadmodū quelibet ē ima-
go vel vestigiū tenue trinitatis nō

De canticorū originali

min^o naturaliter q̄ aliqua sit artificialiter. **C**ave tamē in laude vel latria creaturaz a scandalo quale si eret si adoraret publice de^o in demone vel ei^o imagine. in asino vel in bufone. imo nec in āgelis et hōib^o quātūcūqz sanctis. qm̄ ppri^o eis alter honor inest. Quib^o in transitu dictis ad instrumenta musica p̄gat sermo noster. **P**reponit tuba cū sono vel vt alia translatio h̄z cū clāgoze cui^o materia finis et iolus varius est. **M**ax est tuba cornea vt est illic. **I**n voce tube cornee in recordationē arietis immolati per **A**braam. **E**st tuba ductilis vel argentea vel erea q̄ metalla fusibilia. malleabilia qz sūt. **T**u^o itaqz sit affect^o quāuis ex carne nascat^o fortis vt cornu nō lubric^o aut effluens. sit ductilis. i. suavis imitator sapie q̄ de sursum est. **S**it bonis consentiens. sit nō immāsiu^o pprijs opinionib^o p̄tinax in illis. sit ad fines sub fine deo vsus qz varios accommod^o. **N**ā tuba clāgit nūc ad denūciationez solēnitatū. nūc ad ogressū bellozū. nūc ad legis p̄mulgationē vel auditū put in sinay. nūc ad cet^o duocationē. nūc p̄ neomenia. hoc est illuminationē noua in insigni die solēnitatis. nōnunqz ad opationē miraculoz sicut in deiectione muro rū in Jericho. **R**ursus ad euangelisationē. dicit em̄ p̄dicatozi. dicit et speculatozi. **Q**uasi tuba exalta vocē tuā. quē admodū de **S**arholo meo legi^o. q̄ vox ei^o quasi tuba ve

rōe Thom^o prim^o

hemens. **D**eniqz magnū nimis tremendū simul et iocundū h̄z mysteriū tuba nouissima vocis archāge li et vocis xp̄i in clangore mirifico qualiscūqz fuerit occipiend^o magis intellectualit^o qz sensualit^o. resurgēt mortui. **S**ane tā efficac^o erit tā late patens tā oia penetrās vox illa tubalis. q̄ saluādis gratissima. dānādis vltra qz dici fas est horrendissima p̄strepet et tonabit. **T**alē se fatebatur assidue **M**icrosi. audire ad terroze simul et sp̄. terroze cruciantis inferni. spem gloriōsis paradisi. **S**ubsequit^o. **L**audate eum in psalterio et cythara. **D**ifferūt hec a tuba vel bucina qm̄ pulsu seu tactu nō flatu sūt. qz sonus est capcior atqz serenior qualis aptior est aurib^o etēplantū confidēt habitātiuz in tabernaculis eterne pacis. **H**ec autē est distantia psalterij cū cythara. qz psalteriū sonat a supiori p̄cedens a grauiorib^o sonis ad acutiores descēdēdo. **H**abz insup cordulas vel argenteas vel ex electro quasi tinnietes. leuiusqz tāgēdas. **C**ythare vero formā ad psalteriū videbis euersā. **C**ui^o sonit^o a grauiorib^o deorsū ad acutiores sursum sonos tēdit. cui^o fides et corde de morticinis sūt intestinis aialiū desiccatis subtiliatis et tortis. que oia nōne significant congrue statū vel affectū penitētis ascendētis a cōualle plorationis. corp^o qz ppriū torquētis et extenuātis ad obediētiā cytharisanti spiritui. **T**alez ba

*Psalmi q̄ dicitur ad dēbē p̄mulgationē
et alij nō sunt ad dēbē p̄mulgationē*

nō q̄ dicitur q̄ om̄ p̄ tuba clāgit

h̄c dicitur de p̄mulgatione et p̄mulgatione

De cantu
bere suaver ois
trici sub typo r
circu ciuitate
tradita bene ca
cum vt memoz
unt psalterij et
ri iungunt q̄ fo
instrat scilicet habe
singula instrume
trigono p̄ amio
sue que pulsu sue
De p̄mulgatione nō
bos canticis instr
sur su cor ad dōm
differētia iū q̄
ri iocundū orem
thara penitētia
admodū olonā
philomene turt
spem cū metu et
more mīcere mo
Seruare inq̄ dō
tan si cū tremore
nūc dū psallens et
qz conatu saltis m
area dicit sicut vnu
michol. **S**icut impo
uid quid respōder
siam plus q̄ factū
lis in oculis meis
Laudate eū in t
Tympanū vult
bour vel becon
derasa tena qz
vel magnitudo
Sūt tympana
res. vnu obtinū

De canticis sensuali

bere suadet dñs p̄ **I**saia aie pecca-
trici sub typo tyri. **S**ume cytharā
circū ciuitatem meretrici obliuioni
tradita. bene canc. frequenta cantu-
cum vt memoria tui sit. **C**onueni-
unt psalteriū et cythara. qz pecto-
ri iunguntur et formā cordis habent
instar scuti. habent et hanc figurā
singula instrumenta musicalia. **N**ā
trigono piramidi p̄xima sūt omnia
siue que pulsu siue que flatu resonāt
Ac p̄inde q̄so. nōne docent in omni-
bus canticis instrumentalis habere
sursum cor ad dñm. **U**nde p̄terea
differentiā suā quō concordāt psalte-
riū iocundū contemplationis cū cy-
thara penitentialis afflictionis q̄
admodū resonare dulce ē garricū
philomene turturis suspirium. **S**ic
spem cū metu. et exultationē cū tre-
more miscere monuit psalteri regi.
Seruite inq̄t dño cū timore et exul-
tate ei cū tremore. **F**ecit quod mo-
nuit dñs psallens et subsillens toto
q̄ conatu saltās nudat⁹ est coram
arca dñi. sicut vnus de scurris aie
michol. **C**ui⁹ improperio scim⁹. **D**a-
uid quid respōderit. **A**udā et vilior
fiam plus q̄ factus sū et ero humi-
lis in oculis meis. **S**ubiungitur
Laudate eū in tympano et choro
Tympanū vulgo gallice dicitur ta-
bour vel bedon. cōpositum ex pelle
derasa tensaqz cuiusmodi nō ē vna
vel magnitudo vel forma v̄l vsus
Sūt t̄panula duo gallice naquat
res. vnū obtusū supra modū sonā

ciq.

alterū peracuti. vbi significacionez
accipere possumus timoris humili-
antis et spei eleuantis p̄prie miseri-
cordiam et iudiciū que dño cantā
de sunt. **S**pes in contemplatione
diuine p̄teritis et gratuite bonita-
tis. timor in affectu seueritatis. insu-
stētabilis aduersus p̄ccōres quos
obdurare dicitur sicut aliorum mi-
sereri. **S**unt alia tympana vulgari-
bus magis assueta. quia facilioza
quia sonabilioza ad saltus incon-
ditos et alia tripudia quibus solēt
iungi fistula biforamina vel trifo-
ramina. tripos insuper non gran-
dis calibeus hincinde percussus.
Symbala quoqz nōnunq̄ ex ere p̄
mutuam collisionem tinnitus acu-
tos reddentia quibus iudeos ve-
teres vsos fuisse lyza non siluit **T**u
forte rudis es et ad psalterij. cy-
thare qz subtilitatem ineptus. can-
tes in tympano mortificationis cō-
cupiscentie carnalis per abstinē-
tiam et ieiunia. **C**oncinas in choro
fraterne charitatis et cunctus ho-
nesti sine querela que dissonantiaz
operet. deniqz quolibet id egeris
dum non sileas a laudibus creato-
ris. **C**horus vocatur a nōnullis
vulgaribus instrumentum quod
daz instar trabis oblongum et va-
cuū cordas habēs grossiores. mul-
to plus q̄ cythara duas aut tres
que baculis erutis p̄cussis varie va-
riant r̄dē sonū. **A**tuero cōformius
ad expositores et textū chorus est

De canticorū originali

cohoris canentium simul in modo
cozone put litteraliter ad oculum
videm⁹ in ecclesie choris. et in cho-
ris tripudiantiu. **H**ic existimandū
est mariā sororē moysi cū alijs ali-
q̄ntis tympana pulsasse post egres-
sū maris rubri. Reliquos at omnes
choros duxisse cū responsione vo-
cis canticordi atq; plausibili. Sic i
reditu filij p̄diti p̄ familias euāge-
lic⁹ cū p̄adio vituli saginati iunxit
symphoniā et choz. Sic filij p̄pha-
rum ducebāt choros q̄n Saul oc-
currens eis mutat⁹ est in virū alte-
rū tā efficac erat musica p̄phalis
Symphoniā putant aliq̄ viellā
vel rebeccā q̄ minor est. **A**duero re-
cti⁹ existimat esse musicū tale instru-
mentū quale sibi vendicauerūt spe-
cialit̄ ipi ceci. **H**ec sonū reddit duz
vna manu resoluit rota puula thu-
re linita. 7 p̄ alteraz applicat ei cū
certis clauib⁹ cordula menierozū
put in cythara vbi p̄ diuersitate
tractuum rote varietas armonie
dulcis amena q̄ resultat huius sym-
phonie q̄d apti⁹ opandū reputa-
bim⁹ q̄ n̄m cor assidue se mouēs,
ac pinde fantasiā agitans? q̄ si cre-
dit a motōne nunq̄ quiescit moto
corde. **C**or d̄o si cessat a motu mo-
ri aial otinuo necesse est. **F**elix musi-
cus spūalis q̄ suo hoc symphoni-
co canticordo melodīā iugiter scit 7
studet p̄ meditātōnis digitos mo-
dulari quatin⁹ affectuū voces p̄m
gāma mysticū suaves reddat. **F**elix
q̄ magnalia dei nedū i naturalib⁹

ratione Thom⁹ prim⁹

qualia sūt oīa mirabilia valde fca
in ei⁹ sapiētia cui⁹ nō est numer⁹. 7
in artificialibus etiam recognoscit
quēadmodū ex p̄foratōne modici
ligni in sambuca vel fistulis aut ex
metalli ductione in tubis 7 cymba-
lis aut in neruoꝝ aut intestinoꝝ
desiccata torsione put in citharis
tot resonantie variant. **S**equit̄
Laudate eū in cordis et organo.
Corde p̄m glosā posite sūt p̄ q̄bus
libet instrumentis alijs a psalterio
et cythara q̄ cordis sonant rep̄cus-
fis. sit viella sit symphonia. sit lyza.
sit rota. sit guiterna. sit lituus. sit
nablū. sit sistrū. sit scacaru. sit rebe-
la. sit generaliter vel monocordum
vel diacordū vel tricordū vel tetra-
cordū. vel pentacordū vel sexacor-
dū. septacordū. octicordū. nonicoz
dū. decacordū. et sic absq; termino
cordaz in instrumentis q̄ vel olim
vel posterius op̄oni potuerint. **C**e-
terū lati⁹ adhuc organa recipiunt
a glosis p̄ musico qualicūq; op̄in-
gat instrumento. **H**abet vero mo-
dern⁹ vsus appropationē nec irra-
tionabilē ad organa ex plumbeis
vel stannets fistulis que cū follib⁹
et cū digitis multiplicē et p̄fectam
habēt inter aliud quodlibet instru-
mentū vocaliū resonantiā fistulaz
que fistule non illiberales appellan-
te sunt. quia non ozis deformatio-
ne. sed follis inflatione sonāt. **H**oc
solum vel precipuū retinuit ecclesi-
astica osuetudo musicū gen⁹ instru-
menti. cui vidimus aliquādo lungi

De canticorū

abaz. rarissime ver
seu thalemas seu c
des aut paruas ve
q̄ nō nōtauerim⁹ in
Danielis liber oīa
in adoratione itam
musicorū. **D**erūm
modo viciū de oz
p̄ celebrē ecclesie ritū
q̄d p̄pha subingit. 7
in cymbalis h̄onant
cum in cymbalis iubil
ereā cymbala ea q̄ vo
nas quas bñ forit se
ambigit. **T**alib⁹ vū
alijs lectis ad dñi la
ce tuboz legis vete
cia meris q̄oz ex
inueniens eipanz.
rū plebe voco. q̄
fundos p̄loz. p̄stet
decor. **S**it et cap
lodis n̄re in hoc lo
ordinat. **Q**uā⁹ in oī
interiores affectus eru
impelli op̄at ex p̄ba
m⁹ omne actus. et
q̄n stebat t̄mā v̄lo
iubilabat tot⁹ in le
rapticū de deo. **D**
ra gloria tua. **S**
est ineffimabiliū
Subinfert pul
ra oclusio. **S**is
Hec p̄fecto totū p
p̄cipue suo subler
dū est. **B**eat⁹ vir
ni viciū officū q̄

De canticis sensuali

tubaz. rarissime vero bombardas seu thalemtas seu cornemusas grādes aut paruas vel alia siqua sint q̄ nō nōiauerim⁹ instrumenta q̄lia Danielis liber oīa ocludere videt in adoratione statue sub omī genē musicoz. **V**erū apliare id qđ modo dixim⁹ de orgāoz solo vsu p̄ celebrē ecclesie ritum omonet id qđ p̄pha subiungit. **L**audate dñm in cymbalis bñsonantib⁹. laudate eum in cymbalis iubilationis. **S**ūt erea cymbala ea q̄ vocam⁹ campanas quas bñ fortit⁹ sonare nullus ambigit. **T**alib⁹ vit⁹ ecclia plus q̄ alijs sectis ad dñi laudes tanq̄ vice tubaz legis veteris quaz officia metris qđaz expressit loquentē inducens cāpanaz. **L**audo deū verū plebē voco. ogrego clerū. **D**e fundōs ploro. pestem fugo. festa decoro. **S**ūt et cāpanule p̄ melodias velut in horologijs aliquib⁹ ordinate. **Q**uib⁹ in omnib⁹ nri pnt̄ interiores affectus erudiri simul et impelli qualif̄ expiebat̄ ille cui⁹ anim⁹ o mot⁹ acriter .eueat⁹. dilatat⁹ qñ stebat hmoi resonātia celebris iubilabat tot⁹ in se recolēs illud seraphicū de deo. **P**leni sūt celi ⁊ terra gloria tua. **Q**z. B. vat tout. **H**ec est inestimabiliū p̄fusio gaudiorū. **S**ubinferē pulcra nimis ad p̄ora oclusio. **O**m̄is spūs laudet dñm. **H**ec p̄fecto toti psalmoz otextui p̄cipue suo subseruit inicio quo dīctū est. **B**eat⁹ vir. **Q**uid em̄ viri beati dicim⁹ officīū q̄ vox laudis ad

cūq

dñm. **J**uxta illud. **B**eat⁹ qui habitāt in domo tua dñe in secula seculoz laudabunt te. **M**erū de hoc in subsequēti thomo seu tono magis intellect⁹ eoz omniū q̄ dixim⁹ apit̄ vbi de canticoz rōnaliū vel intellectuāliū origine p̄bia verbum facit. **N**ū lucidi⁹ apparet quāte sit fecunditatis. quāte iocunditatis hec exhortatio. **O**m̄is spūs laudet dñm. vel vt transfert hieron. **O**m̄e quod spirat laudat dñm. **H**uic translationi siq̄s cupiat magis inniti poterim⁹ om̄e qđ spirat ipi hōi p̄ approptionē dare quēadmodū nōiauit hōiez xps om̄e creaturā q̄ dicit⁹ ē i Gen. inspirauit spiraculū vite hōi o terra formato. **E**st at̄ materialis spūs vt interim de spiritali sit filētiū radicat⁹ in corde quo tanq̄ ministro et ligamento quodaz rationalis anima exercet suas opatōes in organo p̄prij corpis cui tanq̄ in spera actiuitatis sue coaptat̄. **E**st triplex iste spūs aut flat⁹ instar sumi tenuissimi. **N**aturalis scz vitalis et aialis. cui medicoz aliqui tantā attribuerūt virtutem quasi p̄ se sufficiat ad hominis operationes. nā posito spiritu altero intendūt si nō errāt dicere qđ medicus vt medic⁹ est considerans corp⁹ humanū tm̄ vt sanabile non magnopere curat de conditione vel existentia spirit⁹ materialis alterius conquirere. **P**roinde constat variari certissime rationales nedum anima / les hominis operationes scđm

De canticorū originali

dispositionē materialis huius spūs
quē spirat et respirat cor p cōsona
membra p̄sertim ad cerebrū vbi sit
aialis sensitiv⁹ scz et motiv⁹. hic enī
spūs si fuerit splēdidi⁹. si seren⁹. si
subtilis. si mulcebris. erit exinde to/
tus homo letior et alacrior si deuo/
tus est ad laudandū deū. subtilior
et ingeniosior ad recogitandū spm̄.
p̄nior quasi tor⁹ liq̄fact⁹ ad diligē/
dū eū et suavit̄ amplexandū si non
abusus fuerit dono tali. donū certe
dicim⁹ dei talē spūs materialis se/
renitatez. sit illa a deo immediate.
sit mediate p ministeriū angelicū.
sit p cōplexionis temperiē cū apto
regimine corpis. sit p opitulationē
impetrationē qz sanctorū sit maxie
tandē p habituatiōē vehemētē
in obsequio dei. in ocio s̄cto. in ex/
ercitio continuo fidei spei. charitatis
qz virtutū. qd vsqz adeo fieri p̄t ab
hōie cū gr̄a dei. q̄ videbit̄ assidue
versari mens eius in apto lūte cum
iocundissima q̄ sensū omnē exapat
pace. cū illa sup̄admirabili diuinit̄e
spūs et aie. cū vnione ad deū. cum
ignoto diungit̄ ignote et ab omni
partibilitate reducit̄ ad monadē.
hoc intellexerūt q̄ dixerūt. **Secura**
mens quasi iuge diuinit̄. **Et iterum**
Nō est letitia sup̄ cordis gaudium.
Et rursus. Quā magna multitudo
dulcedinis tue dñe quā abscondisti
timētib⁹ te. Sū ceteris in hāc sniaz
sine num̄o. Glorienz in dño qui
sūt hmōi rari valde. sed sūt quāuis
raro q̄ ad tps bñplaciti tui de⁹ qui

ratione Thom⁹ prim⁹

das vt vis et quō vis canticūz. in
hac nocte mortalitatis q̄ sathanā
tenebrosos spūs ingerētē rep̄mis.
qui potes absqz vlla dubitāde si/
ne matēiali quouis spū tuas in mē/
te colustratiōnes suauissimas q̄les
dicte sūt et ampliores illabēdo su/
p̄admirabilē opari. **Quēdo ne sint**
vacua dñe sapie opa q̄ sic res ad/
ministrat vt eas p̄p̄ios mor⁹ agē
sinat. nō repellit aptā spūs aialis
dispositionē q̄ taliter in cellulis ce/
rebri (q̄s medici triplices ponunt
p̄mā mediā et postremā) p̄t depu/
tai vt et imaginō sit viuatiōz. estima/
tua p̄spiraciōz et memoratiua te/
naciōz. sic p̄terea q̄ pars aliq̄ cellu/
larū vtp̄uta sup̄ior subtiliorē obti/
neat. sereniorē qz fantasmātū vel
ipolorū rep̄sentatiōē remanētib⁹
alijs partib⁹ in obscuritate maiorū
Sui⁹ rei possum⁹ exemplū accipe
circa cōbustionez lignorū quo ad
varias ignis d̄as in flamma vel
carbone aut p̄ similitudinē nubisū aut
montis alicui⁹ altissimi cui⁹ in ver/
tice splendet sol nitidissim⁹. cū i infi/
mis nubes vagenē atqz caligines
Quē splēdores instar fulgurum
coruscantiū vel emicantiūz scintil/
laz quarū illustratione veluti subi/
to disparētī pulcerrime veritates
emicant apud agentez intellectum
elicientez ex fantasmātibus in hac
luce presentatis species intellectuā
les purissimas cū affectōnib⁹ q̄s ne/
mo nouit nisi q̄ accipit. Puto sense/
runt talia viri spiritus p̄phetici et

no p̄p̄t. Canticorū originali
spūs et spūs res...

De canticorū

deiori. Senit et b
cum in se dno
spūs deit cullib
pēs in hoc cā
mea dñi. Et ex
deo saluari meo
extremū p̄ cantic
du plurima omni
q̄ satis vulgata sūt
game manualis. vt
nis odo p̄ antiphon
ta qualis p̄ phoca
dei beato Ignatio f
dei fuisse p̄ angelos
lani tradit narratō
min⁹ hmōi thomo
altep de canticorū
pbiaz sp̄canti

Secūda

Procella h
nas cur cor
rū nec aut
tu q̄ p̄terita iug
quosqz venit id q
Procella nūm a m
victa ad mōnē sol
lectū p̄ceptā argu
corpalis habeat
suo p̄p̄io q̄b est
re rep̄cillo pulc
meros cur a sen
sus et tact⁹ aliq̄
p̄terea mūica
visu p̄ceptibilib
du silenti renaz
vt ex medicorū
rponit. Tropi

de canticis intelle

deuoti. Sensit et hoc ipsa dgo bta
dum in se consideras diuisione aie et
spus dedit cuilibet qd suu est. pui
pes in hoc canticu. Magnificat aia
mea dnm. Et exultauit spus me in
deo saluari meo. Potuerant ad
extremu p canticis sensualis intelle
ctu plurima commemorari de musica
q satis vulgata sut vt est figurato
game manualis. vt traditio de to
nis octo p antiphonas et neuma
ta qualie illi philocapto de amore
dei beato Ignatio familiaris matris
dei fuisse p angelos in monte reue
latu tradit narrato vite sue. Sz ter
min. hmoi thomo pozi statuaf ad
altez de canticis origie magis ad
pbiaz spectante pcedendo.

Secds thom

Processit humana studiosi
tas cui oculus nec satiaf
visu. nec auris implef audi
tu qn vltiora iugiter inuestiget
quousqz venerit id qd pfectum est
Processit inqm a musica sensibili q
dicta ad musicam sola rone vel intel
lectu pcepta argumentates ita. Si
corpalis habeat auris in obiecto
suo pprio qd est sonus causat ab ae
re repercusso pulcros suaves qz nu
meros. cur a sensib alijs vt sunt vi
sus et tactus aliqd simile negabitur?
ppropterea musicam in gestulationib
visu pceptibilib. In ipso pterea ta
ctu silenti venaz pulsationu posuerit
vt ex medicor disciplina Marcian
exponit. Crophil inqt egrotatiuz

ctuali

co

venas rigmoz collatioe pensabat
Progressiutes vltiori inuenerunt
in sensib interiorib q sut imagina
tio fantasia et estimatio numeros
passionu et affectionu motiuaz p
ceptibiles ab his sensib omi cessa
te. psum ab extra sonate acre possu
m hanc noiare musicam cordis cui
tot sut voces et soni quot inueniu
tur motus interiores numerosi pas
sionu interiorz vel affectionum
Ascenderunt osequenter hmoi dffi
tores veritatis ad vim rationalez
q corporeo no vti organo. Et ab
hac supi ad intelligetia q est apex
mentis. Ad findensum deniqz q vo
cat scintilla qdaz superuolans et su
peremicas ad eterna q p Aristl. vi
des endelecta noiari. Sed et ipsa
ratio partita in ratione supiore et
inferiore taqz i viru et muliere. de
quib hic no dicendū qm in tracta
tu de theologia mystica et in alio
de passionib elucdata est hec di
stinctio. Rosuerunt igit in his omi
b potetis musicam et armoniam fm
diuersas spaz mitiones. **F**uit
apud nonnullos phantes dubitatio
si ta numerosa speraz et orbium ta
qz velox circuitus crearet sonu ab
auditu corpali pprie pceptibilem.
queadmodu qrit a theologi. si de
beatis illud de psalmis habeat ve
ritate. Exultationes dei in gutture
eoru. maxie cu citas illa dicae ple
na modul et canore iubilo. vbi qz
est vna vox letantiu. vox laudis. z
actio gratiarum. Aristotl. qui post

De canticorū originali

et inter ceteros plenius assecutus est
veritatem de quanta essentia celesti quae
incorruptibilis impartibilis quae est
Nonit consequens neque sonum neque au-
ditum proprie sensibiles illic esse sed omnia
ad intelligentie rationem et perceptio-
nez referenda quae pythagoras imo et
Job de cocetu celi posuerunt. sic in-
telligeret apostolus de linguis angelo-
rum. de hominibus vero maxime post cor-
porum resurrectionem non est improba-
bile musicam vocalem illis esse. **M**ult
fortiter auditor instrui post ista que
dicta sunt de numeris in omni crea-
tura reptis. Omnia quippe fecit in
numero. Quo pacto musice colligi-
mus exinde rationem? Quarta fatemur
digna quae scitu consideratio. Neque enim
solus sufficit numerus ad musice ratio-
nem. sed ut sonus sit oportet. Est
itaque subiectum musice numerus sono-
rus. **N**ihilominus urget nos apostolus
cum ceteris auditivis ponere cantica
et voces fieri in cordibus nostris ad
deum sicut et clamores desideriorum
Desiderium pauperum inquit propheta ex-
audiuit dominus. Et hoc utique non con-
cedimus sed ad huius rei manifestati-
onem opusculum separatim edidimus de
canticordo. id est de cantico cordis. cuius
initialia verbum est. **B**eati qui audiunt
verbum dei. **A**tu quoque sicut auris trans-
umptive dicitur in deo dicitur in ange-
lis. ad omnem denique transferret intel-
lectus cognitionem. ut ibi. Qui hauri-
res audiendi audiat. cum sibi multum.
Non aliter vox et sonus ut in propo-
sito nostro per metaphoram accipiatur

ratione Thomae secundae

necesse est. **S**imiliter de flatu vel de
spiritu flante. mouente. et exagitante. vo-
cesque formate consideranda nos conuenit
Non enim dominus laudat omnem quod spirat
sine spiratione unde fit vox. et conse-
quenter auditus suo modo. Spiritus autem
multipliciter deus secundum declarationem
Dionysii libro de spiritus sancto. Est enim deus
spiritus ut in Iob scribitur. Deus spiritus
est. Est appropriata et proprie tertia in
trinitate persona nexus patris et filii
quo se dicunt diligere spiritus sancto.
Dicit et spiritus sapientie multiplex Spi-
ritus in super extendit ad angelum tam
bonum quam malum. Qui facit angelos
suos spiritus ait psalmista. Dicunt et homines
spiritus esse imo et brutorum secundum scientiam
sten. Extendit ad ventos et spiritus per
cellas. Accipit specialiter a medicis
spiritus per instrumentum primo viuendi
mouendi et sentiendi in animalibus et est su-
mofitas subtilis procedens a corde.
Quid tandem multis immoramur. cum
nomen spiritus ad omnem vim impulsi-
uam subtile et maxime secretam extendat
Quo fit ut omnis amor dicatur spiritus.
Quid enim subtile. quod vehementer ad
mouendum vel impellendum quam amor.
Inde illud Augustini. Pondo meum
amor meo illo feror quocumque feror
Hinc valentius nominat amorem non dum
spiritualiter sed spiritus sanctus. Et quoniam in
omni reperiatur amor qui est vir-
tus quedam motiua et impulsiva per
ut continuo docebitur. pulcherrime et
diuine occlusit psalmista. Quis spiritus laudet
dominum. **C**anque dicitur. omnis creatura amet
te deum creatorem suum adoret et psal-

De cantico
iat nomini tuo al
calis demum rati
vniuersu recte di
uine sapientie. In
uens ab initio cu
mor est vnica coro
erit pbia canit. Q
mus si nostros ani
celum regit regat.
nare videri optatio
beri arbitri non duff
tius monococto. (lo
sona sibi rollitas est
superum plale dea
secunda p iustitie a
Pergit igit de
nostra loqui pau
de intelligibili qua
vitali suo pulu pu
dis intellectuales.
melodia dum amor
tas adiungit. Et p
tes ad exemplar vel
creatio ponim p sic
lem aliqua. vna sepa
sic deus eius redarq
Arat. Concedim
q facta sit sicut in
sic in spiritus am
Naz et amor ipe
insup fides amote
ponit et plonalem
spcu creaturaz vo
qua pprietate loq
distinctione vel rea
modali vel solius
pms inquisitionis
sic i diuina trinit

De canticō intelle

lat nomini tuo altissime. **Metaphi-**
calis demū ratō ocludit totū istud
vniuersū recte dici monocordū di-
uine sapientie. In quo delectat lu-
dens ab initio cui⁹ monocordi a-
mor ē vnica corda. hinc apud bo-
etiū p̄bia canit. **Q** felix hominū ge-
nus si nostros animos amor quo
celum regit regat. Quō hec tibi so-
nare videt optatio nisi canticū li-
beri arbitri nō dissonare mūdi to-
tius monocordo (sola quippe dis-
sona sibi volūtas esse potest) q̄ p̄
supremū psaltē deū nihilomin⁹ ad
o cordiā p̄ iustitie amorē ordinat⁹.
Pergat igit̄ deinceps oposito
nostra loqui pauca de amore tāq̄
de intelligibili quadā voluntate q̄
vitali suo pulsu percutit aures cor-
dis intellectuales. non absq̄ suauī
melodia dum amorī sua numerosi-
tas adiungit̄. Et in primis respiciē-
tes ad exemplar vel ideaz amoris
creati nō ponim⁹ p̄ fidem edocti ta-
lem aliquā ideā separatā que non
sit deus quō redarguit Platonez
Arist. **C**oncedim⁹ tñ q̄ omnia
q̄ facta sūt sicut in verbo vita erāt
sic in spūsancto amor erant suo mō-
do et amor ip̄e vitalis est. **P**onit
insup fides amorē in deo essentialē
ponit et p̄sonalem quoz vterq̄ re-
sp̄cū creaturaz idealis dici p̄t̄. **S**z
qua p̄prietate loquēdi quali rursus
distinctione vel reali vel formali v̄
modali vel solius rationis non est
p̄ntis inquisitionis. **Q**ualiter por-
ro sit i diuina trinitate. vox patris

ctuali

coi

ip̄e fili⁹ verbū eius qualiter amor
amboz spūsanct⁹ cū quodā nume-
ro vt osequenter ponat̄ illic musi-
ca suauissima que est amor numēo-
sus nec audem⁹ nec volum⁹ aliqm̄
in verbis nouitate aperire que nō
a sacris litteris sit expressa. nobis
quippe ad solaz hanc regulā loqui
fas est. **A**mor creatus p̄ducit a
tota trinitate s̄m triplex gen⁹ cau-
se. efficientis. formalis vel exempla-
ris et finalis. appropriatiue vero
causaliter a patre. exemplariter p̄
filiū. et finaliter et cōicabiliē in spi-
ritusancto. **E**st autē amor iste crea-
tus inclinatio quedā. pondus. coa-
p̄ratio. tendentia. motio. conuēntia
cuiuslibet indita rei ad bonū et in bo-
no s̄ a primo bono appetibili deo
quatin⁹ inde quelibz res sic tracta
et inclinata reuertatur ad suum ap-
petibile primū quasi circulo quod
dā in intelligibili. **E**t hoc mediate
vel immediate. sic intelligi potest q̄
monas genuit monadem et in se
suum reflectit amorem. vel de bea-
ta trinitate s̄m aliquos aut de mū-
di productōne tam maioris q̄ mi-
noris s̄m alios. **R**ursus amor cre-
atus quadzplex est. naturalis.
animalis. rationalis. intellectualis.
quibus addit dionysius amorem
in creatū diuinalē. **N**aturalis amor
infit⁹ est et impressus in re qualibet
tāq̄ similitudo sue cause q̄ ē amor
diuin⁹ quo mot⁹ est de⁹ se cōicare
rebus. **S**ic amor naturalis tantum
dem est in qualibet creatura quam

Amor
naturalis
animalis
rationalis
intellectualis
diuinalis s̄ deo

De canticorū originali

habet de esse vel natura. sicut enim ens et verū sic ens et amor cui⁹ obiectum est bonū dūertunt vt pprie passionēs cū subiecto. Antiquē dicitū est. Bonū est qđ omnia appetūt et amant. Et ita omnia vt etiā materia prima ppe nihil posita amet formā vel appetat vt mulier virum. et turpe pulcrū. ⁊ formā in forme. neq; em̄ materia putanda est pure nihil. Alioq; qualiter esset pars essentialis oppositi. Dicit tñ ex se nihil esse supplendū est formale quale cōcat sibi forma. **A**mor p̄terea sic impressus ē ab amore p̄mo sic in ip̄m reflectit. Si em̄ creatura nequit fieri neq; cōseruari sine causa efficiente et cōseruante cū finis sit causa principij mouens efficientē. Nonne magis innitetur creatura cause finali q̄ efficienti. Nōne p̄terea nonnulli p̄bantes negantes creationē rerū a deo nec causam eaz sufficientē. posuerūt nihilomin⁹ ip̄m esse finē earū cui⁹ gratia sūt et agunt et mouent. **S**pectat ad hoc dicta p̄bōz qđ appetibile mouet appetitū circumlo quodā qđ deus stabilis manēs dat cuncta moueri qđ est spera quēdam intelligibilis cui⁹ centz vbiq; est circūferētia nūq; qđ ad ip̄m trahim⁹ nos vt ad lapidē fixū in litore. et hoc cordis desiderij. vel sic p̄ catenulā vt scalā sursum vbi deus innitit iuxta visionē **Jacob**. Sic de mū repetūt p̄prios queq; recursus nec manet vlli tradit⁹ ordo. nisi qđ sinu iunxerit. stabilem qđ sui refert

ratione Thom⁹ sc̄s

orbē. hic cardo est. hic tenax vigor hic axis rote volubil⁹ toti⁹ creature hic postremo tenor vnic⁹ toti⁹ musicē mū dialis. **A**mor iste naturalis cōsequit cognitionē sicut et qui libet amor. **N**az penitus incognita quis amauerit. **S**z refert de cognitione. **N**am quedam est non diuincta rei diligentē. quedā diuincta vel essentialiter vnita. **P**rimā insequit amor pure naturalis sicut lapis tendit sursum et sagitta ad signū non p̄ p̄p̄iā cognitionē sed p̄ cognitionem impellentis et dirigentis. **S**ic suo modo quilibet amor vel tendētia naturalis rez in suos fines fit p̄ directionē et cognitionem intelligentie nō errantis que deus est vt p̄b̄s et cōmentator suus tradunt. **S**etēz triplex amor alius triplicē sequit cognitionē cōiunctā. sic animalis amor sequit cognitionē sensitiuā interiorē et exteriorē. rationalis sequit cognitionē rationis homini diuinctā essentialiter. amor intellectualis in angelis plus hōie diuinctam sequit intellectuale cognitionem. **H**abem⁹ p̄p̄ias cuiuslibet amoris ad alterū differentias. vñ amor naturalis qui bonus est nec malus esse potest. sicut nec errare potest suus director ⁊ causator deus quāuis inueniat in agentib⁹ voluntarijs. nō tñ ea ratione qua voluntaria sūt. et qua suā insequuntur diuinctam cognitionē. sed p̄ respectum ad instinctū vel impulsū p̄me rationis separe quā esse deū cōstat

De cāico
Sic in homine lo
bet amoris inuenit
re mundo qui omni p
tura. sed hoc est aut
Amor itaq; pure na
do motionē p̄me o
te. **A**mor animalis co
onē sensualē sibi iun
cā. **A**mor rationalis
intelligentiā mentis
ma p̄p̄io ratiōis
quō ad materiā de ca
de opinionē amoris
spontaneū multū p̄ om
quā in primis et hoc v
vz p̄p̄tū lea diu
canticorū in sensualē
le. **T**rahit insup vñ
rōnalis ⁊ intellectu
numeros rationē
intellectu tanq; p̄p̄
habet postremo qđ
re naturalē qđ omni
p̄p̄io modulat et iun
est amor naturalis m
de qđ ordina⁹ qđ
demonib⁹ obstinatē
tib⁹ voluntarie deo p
blasphemaz vñ om
sonore qđ colloca⁹
ad integritā canticor
lū qđ et rationales
ones de amore ma
tariū et inuoluntari
pens meriti et de
lorundū et ludic
Efflagret rursum
canticordo hoc est

De canticis

Sic in homine solo gen^o quodlibet amoris inuenit tanq³ in minore mundo qui omni participat creatura. sed hoc est alia et alia ratione. **A**mat itaq³ pure naturaliter sequendo motionem prime cognitionis separate. **A**mat aialiter ordine ad cognitionem sensuale sibi iunctam et intrinsicam. **A**mat rationaliter sequendo intelligentiam mentis sue q³ est supra portio ratiōis. **Q**ueret aliq³ quid ad materiam de canticis tanta de additionibus amoris digressio. **R**espondem⁹ multū p^o omnē modum, qm̄ in primis ex hoc ultimo colligitur distinctio seu diuisio multiplex canticorum in sensuale et intellectuale. **T**rahit insup^{er} diffinitio cantici rationalis et intellectualis q³ est amor numerosus ratione preceptibilis vel intellectu tanq³ spiritali mentis aure. **H**abet postremo q³ sit canticū pure naturale q³ omnis creatura canticat psallit modulatur et iubilat deo qm̄ est amor naturalis numerosus in dei gloriam ordinat⁹ qualis etiaz in demonibus obstinatis et obstrepantibus volūtarie deo p^o honorandas blasphemiarum dissonantias pulcre sonore q³ collocat ordines. **S**up^{er} ad integrā canticorum notitiā moralium q³ et rationales sūt alie distinctiones de amore maxie penes voluntariū et inuoluntariū. diuersimode penes meritū et demeritum. penes iocundū et luctuosū. letū et triste. **E**fflagitaret rursus ordo loqui de canticordo. hoc est de canticis cor

Intellectuali cōij

dis nisi sup^{er} hac re tractat⁹ iā specialis habere⁹ cui⁹ initium est. **B**eati q³ audiūt verbū dei. vbi practica tradit⁹ p^o gāma nouū et mysticū in vltima parte p^o moralium notulatiōe canticorum. **A**duero pluribus omissis p^o tin⁹ offert se de monocordo memoria cui⁹ sola q³ resonat corda ponit⁹ amor. **E**t ei⁹ figurā suffecerit hic ponere videndā ad oculū relative ad pater noster. **S**up^{er} ad deū aliud exemplar de psalterio decacordo quod ad eandē p^o respicit considerationē. **S**ub deū opositio moralis scilicet carij ex quibus habebit solers anim⁹ facultatē circa quodlibet instrumentū musicū p^o tropologiam allegoriam et anagogiam faciliter excogitandi similia. **E**xpediit autem fieri rememorationē sub opendio de gāma p^o dicto q³ duplici metro complectit⁹. **A** sit amor gaudens et spes. cō passio iota. **D** timet. v. q³ dolens odit et ista notes. **D**eclaratio stat in hoc p^o q³ voces in gāma mystico nō intelligende sūt sensibiles auribus extrinsecis. s³ dicunt⁹ interiores affectiones mente vel corde perceptibiles q³ cū sint innumerabiles nihilomin⁹ ad paucas p^o hia simul euz⁹ theologia et medicina reduxit nūc ad vnā nūc ad duas. nunc ad tres. debinc ad quatuor. ac deinceps vsq³ ad vndenariū in quo stetit aristoteles. **N**obis at⁹ placuit ad p^o numer⁹ p^oncipaliū quatuor affectionū q³ simplicium iuncta q³nta velut ex multis oposita. **P**lacuit rursus has

De canticorū originali

affectiones quoniam per quoniam vocales designare tanquam per notulas quoniam per portionabiles illis de gamma manu ali. videb enim sub solis quoniam vocali b^o eas amplecti. quibus una scilicet a. dupliciter in. fa. et in la. **N**on remotis consonantibus aut mutis ab vt. re. mi. fa. sol. la. supsunt hic vobis quoniam. v. e. i. o. a. quibus alie h^o ordinantur mutantur a. e. i. o. v. **A**pplicamus omnem affectionem nostras quoniam que sunt. **A**mor seu gaudium spes seu desiderium. **P**assio que mixta debet timor seu metus. postremo dolor seu odium. **A**pplicamus inquam istis quoniam vobis vt. a. significet amorem gaudiosum. e. spe seu desiderium. nō virtutē theologica. **V**el tota passione. o. timorem. v. dolorem vel odium. **S**ic perspicua est duplicis metri significatio omne canticum possumus ad gamma mysticum reducere. sit illud canticum veraciter in corde vel mente aut figuratim in quibuslibet psalmis instris ve musicali. sic in sono tube. in psalterio et cythara. in tympano et choro. in cordis et organo. in cybalis bene sonantibus et iubilatiōis. denique quolibet. **D**is spiritus laudet dominum. **E**tez vis agnoscitiam rōlis ministrat que lras canticorū iuxta meditationes varias secundum quibus vis affectiua precipue si fuerit fortiter habituata prupit in voces numerosas affectionum quoniam prouocant eas multiplicando penes graue acutum supacutum. sursum scilicet et deorsum per fistolam et diastolam que sine timore. **I**n latitudine preterea secundum breuitatem et prolongationem. demum in diuisione mutua supra que habeat fieri in musica

de Thom^o terci^o.

sensuali. ibi maxima vbi est in celo vna vox letantium et vna ardoz letantium. **D**ecreuimus ad extremum de tot instrumentis triu vt diximus figuris apponere videlicet monocordi iuxta. lras ordōis vntice. et decacordi secundum alphabetum fil et per nō. et lras. x. preceptorū. **S**ca cordū dō qz duplex hz officium tanquam chor^o castoz. a. canticum militare describit cum sua quodā elucidoatōe seu canone vt in porib^o. **S**z antea mirabimur tandem duce theologia per theologia et phiaz ad catica canticorū per tertio et finali thomo pntis opusculi de canticis iuxta suū originem distinctiuo.

Thom^o terci^o

Anticorū diuersas spes inuestigauimus per historiam. primo ad catica sensu preceptibus ista. dehinc secundum phicā disciplinā de canticis in omni creatura reptis que per intellectum percipiunt. **M**utabit aliquis nihil superesse quam vltra vel super creaturā vniuersā. que catica replet. **A**uero si theologia videbimus gradiora superesse quemadmodum mirabiliori modo cā cāz quā in amore fūdauimus tractat inchoas suas ab eo traditōez vbi et in que phia stetit nō habes vltra que suū deducēt scrutiniū. **E**cce quod progressus phie secundum apm et sapiētē fit ab eis visibilia sunt ad invisibilia dei que per scalā aliqz que vbi deficit phiaz stare necesse est vel in tenebris temerariāz scutiēdo palpare et errare. **N**ā que sunt diuine voluntatis prius liberrime constituta que leges. que tpm pstitutiōes solus ille scit et cui

de catico

voluit reuelare
facta sūt. **S**unt
mystico beari
rauit fil^o r
l^o nouit que iur
ipō dō de g
amore pōali
tuo edicere q
te p^o et fil^o
cico qd p mō q
aliam^o motū
caticis ill^o infir
Anticorū infir
pōllm^o de illa r
ma ponere can
tis et legit h
numm^o dōllimū
aboz termino
cū dōllimū spō
in p^o et p^o i
Ponit ali^o gen
inquit nō gra
h^o in p^onap op
miram^o inqz cal
plurimōib^o cū o
nō dōllimū. cū
mo nobis h^o tic
ticis i reuara p
deuotōis exō
mūdoz et dō
tis scitēs q
opprimet a gl
hō ad cor alt
de^o **M**enia
cates pōz in
phice pes in
nem^o pes erit
sua generalit

De canticis diuinali sive

voluēt reuelare q̄ voluit et dixit ⁊ facta sūt. **M**utata interim v̄bū de mystēio beatissime trinitatē q̄ enarrauit fili⁹ vnigenit⁹ i sinu p̄ris q̄ sol⁹ nouit q̄ sūt ei⁹. **S**ileam⁹ p̄tea de ip̄o v̄bo dei p̄ q̄d sc̄a sūt oia. et de amore p̄sōali q̄ ē sp̄sūcūis quē mutuo cōicat ⁊ spirat sūma liberalitate p̄ et fili⁹. **C**reaturaz q̄ppe p̄ductio q̄d ē nisi q̄daz p̄ctualis ⁊ vit alicui⁹ momēti cōicatio resp̄cū cōicatis illi⁹ infinite q̄ fit in sp̄sūcō. **D**efinam⁹ insup̄ q̄rē si ouenient possūm⁹ de illa trinitate gloriofissīma ponere canticū summe suauitatis et legitie sicut illic ponim⁹ verbū numerosissimū plenū rōib⁹ et ideis absq̄ termino. **P**onim⁹ et amorē iocūdisimū sp̄sūcōndū q̄ v̄bū tendit in p̄ez. et p̄ i v̄bū tenore trinitatis. **N**onūt ali⁹ gerarchiam illic vbi p̄r inq̄unt nō graduāli p̄fectōe maior h̄ in p̄sonaz origine p̄ncipalē. **M**ittam⁹ inq̄ talia d̄mis theologie p̄scrutatōib⁹ cū otio mag⁹. cū ingenio clarissimo. cū exercitio diuissimō nobis sit hic et nūc satis de canticis i creatura positis loq̄ plus ad deuotōis exercitōezq̄ intellect⁹ admiatōez et eleuatōez i alta maiestatis sciētes q̄ p̄scrutatoz maiestatis opprimet a gl̄ia. et q̄ āpli⁹ accesserit hō ad cor altū eo ampli⁹ exaltabit de⁹. **M**eniam⁹ ad rē n̄faz collocātes pedē inuestigatōis vbi stetit p̄bice pes inq̄sitōis. hic at si bñ tenem⁹ pes erit i amore. sic vt canticū sua generalitate sūptū describi po-

Supmēcāli

cvij

terit q̄ est numerosa vox amoris. vel amor numerosus vel numerus amoros⁹. **A**dditū ē de sp̄sūcō amoris poit̄ d̄inā. qm̄ vn⁹ ē natural̄ cōuertibilis cū ente. alē aiālis. alē rōnalis. alē intellectualis q̄z cōditio naturaq̄ desc̄pta ē. **P**orro de creato amore sup̄naturali de charitate quā q̄ h̄z manet i deo et de⁹ in eo. **D**e amore q̄z nuptiali d̄i cū hōib⁹ v̄bū nullū. in quo tñ et sup̄ quē fundant̄ cātica cāticoz q̄ epitalamia nōiam⁹ et cāticū d̄inale. **E**rat at̄ ab initio p̄ncipal̄ intētio facē v̄bū resonant̄ ad xp̄i p̄bolā d̄ canticō duplici. vno s̄m saltatōez vel exultatōez. altēo s̄m lamētatōez ⁊ plāctū. et h̄ nō seculari seu p̄phana vanitate h̄ xp̄iana pietate. **C**ōuerte si deles oculos ad xp̄z videbis affirmo tanq̄z in exēplari pietatis ip̄m duplex h̄ cāticū gen⁹ resonasse. naz et exultauit sp̄sūcō rapt⁹ ad vocē p̄ris int̄sonatē cū clamauit. **C**ōfiteor tibi p̄r celi ⁊ terre. q̄z abscondisti hec a sapiētib⁹ et prudētib⁹. ⁊ reuelasti ea puulis. **I**ta p̄r sic placitū ē añ te. **R**ursus ita lamētat⁹ ē et plāxit vt d̄q̄reret palā. **V**os oēs q̄ trāsitis p̄ viā. attēdite ⁊ videte si ē dolor sic dolor me⁹. **T**alia colliq̄m⁹ h̄ duo cātica. vnū exultatōis aliud lamētatōis. ad q̄lia nō hūit p̄bia scrutādo venire. q̄z q̄dlibet fūdat̄ i amore nō q̄licūq̄ h̄ caritatis et amicitie deiformis. s̄m oppositas tñ ⁊ diuersas rōes. vna ē diuinal̄ adoptio et despōsatio. alēa re-

De canticis originali

probatio et repudiatio. Nihil primo
canticum melius iocundius beatus. Nihil
secundo deterius insuauius infeliciter repit
Primum cecinit Salomon in canticis.
et dauid pluribus psalmis. Alterum
Iheremias in trenis. et Iaias ibi
Cantabo dilecto meo ut dicitur repudio
canit synagoge. Nunc ascendet theo-
logia super prophetiam non inchoans pces-
su ab infimis instar prophetie sed a deo pro
omni principio. ad quod attingit utique
processus pro prophetie. Et dicam ultra
prophetiam quod de ipse tanta pietatis di-
gnitate. tanta caritatis bonitatisque
dilatatione humanam dilexit naturam ut
eam formaret ad imaginem et similitudi-
nem suam quantum sui princeps esse posset.
et ita princeps quod eisdem iugere felicitatis
sumo fide nuptiali sic sponsa sponso
suo. quod dilectione et charitate nullam di-
ligibilitatem. nullam caritatem estimare potest
cor humanum. **P**osuerit nec negam
aliquid prophetiam magis eleuari et diui-
nitatem illustrati sic Aristoteles. quod vltima fe-
licitas hominis consistit in dei contemplatione
nec ut arbitror sequestratam amorem
eius. nihilominus cum cognouissent deum
non sic deum glorificauerunt neque gra-
tias egerunt. et quod inde secutum fue-
rit pudet recordari quod apostolus apertat
Amabant dei virtutem illustrantem intel-
lectum. sed ipsam quod sanaret. quod corriget.
quod reprehendet affectum dicit Augustinus. non a-
mabant. **A**mplius ipsi propheti quis ali-
quam hominis amorem ad deum poneret et
debitum scirent nullo pacto tamen value-
runt attingere vel suspicari quod mutua
esset amicitia presertim sponsalis dei
ad homines. et e contra. quale nobis re-

rore Thomae tertii.

uelavit theologia fundata in carita-
te de qua est illud. Caritate perpetua di-
lexi te. **N**on enim quilibet amor dicitur me-
re amicitia sed per se. sed ille quo sibi
mutuo concitant et diuini et gratulati-
antur et coniungunt amantes. quale aliud
neque plato dicens deum non misereri
hominibus. nec Aristoteles. redemptoris igno-
ras mysterium nec aliud omnino fas
habuit sine fide. **T**ertium nunc de
canticis exultationis et lamentationis
aliquid dicit quod sit super non contra prophetiam
quod duo cantica notant quod dicitur. **M**ia-
iudicium cantabo tibi domine. **H**ec autem esse
ita tetigimus. vnum nuptiale quod epita-
lamiu noniam. aliud repudiationis re-
probationis quod infernale dicitur poterat. **O**p-
tet igitur ut a nuptiis carnalibus figu-
ram accipiamus non dissonantem ad apostolum
quod loquens de corpali matrimonio Sa-
cramentum inquit est magnum est. in christo di-
co et ecclesia. **S**unt vero literaliter tres
modi desponsationis. vnum viri cum libera
alium viri cum ancilla. tertium viri cum domina
Ultimum hunc modum tenuisse videtur
solus Ioseph vir iustus cum uxore sua
Maria. Primum legimus in abraam cum
sara quod quotidianum est. **A**lterum ipsi eius
deum cum Agar ancilla. sic in Jacob du-
pliciter hunc modum reperies respectu Ise-
et Rachel liberarum. quod additum est an-
cillarum utriusque coniugium. **V**eniamus
ad mysterium. figurauit namque matrimo-
nium. **A**de cum eua sorte et libera cum
adhuc non peccasset. consuetudinem
dei cum aia sancta. etiam si non fuisset in-
carnatio filii dei subsequuta. **F**igura-
uit insuper secundum apostolum consuetudinem christi in
carnati cum ecclesia et caput est et visus

de canticis

In natura figurauit
ne nature cum dicitur
fici figurauit
tatione potest
cum inferiori
tate iuxta meta-
foram multum
sapiens cum lo-
em loquitur
sumere est
Abraam et Jacob
apostolus figurauit
magis quod genera-
tione. **V**eniamus
maria certe cum dicitur
git nec ea huius
apertat. **O**portet
sua qua sponsa
quod cultos est
m. ecce sepius
ari de dicitur non
grata nihilominus
ca vnum dicitur
canticis dicitur
vnum dicitur
vnum vel exultatione
luditione christi cum
rursum cum ecclesia
et naturalis. **D**icitur
differunt in
teraliter et alle-
pura dei cum ai-
siliu. **H**ec
one plati cum
Ceterum dicitur
canticis quod supra
canticis ut per
poram. **S**ed

De canticis diuinali que

In natura figurauit coniunctionem huius nature cum deo in unitate suppositi figurauit secundum Augustinum et sequentes coniunctionem portionis superioris quam viri cum inferiori tanquam mulieris figurauit iuxta metaphoram salomonis de forti muliere coniunctionem hominis vel spiritus sapientis cum lege dei vel sapia. Sic enim loquitur alibi. **Q**uesiui sponsam in asumere eam. **S**ubinde matrimonium Abrahæ et Jacob cum ancillis notat apostolus figurasse coniunctionem christi cum synagoga quam generauit filios in ierusalime. Denique matrimonium Ioseph cum maria certe cum domina quam non ab eo peperit nec eam humiliavit sed ei custos fuit aptat congrue coniunctioni prelati cum ecclesia sua quam spiritus sanctus impregnat non ipse quam custos est quousque sponsus. **H**abemus enim septem genera spiritualium nuptiarum de quibus non erit dicendum per singula. grata nihilominus esset speculatio circa unumquodque genus inuenienti quam pacto canticis canticorum salomonis aptaretur unicuique tanquam in epithalamio saltationis vel exultationis. **E**t quod de coniunctione christi cum synagoga veteri, rursus cum ecclesia noua et libera necnon et naturali. doctores copiosissime differuerunt in exponendis canticorum literaliter et allegorice. **D**e coniunctione preterea dei cum anima secundum tropologiam non siluerunt. sed nec usquam de coniunctione prelati cum ecclesia vice christi tacuerunt. **S**etere dicitur altero duplici coniugio mystico quod superest si quis aperuerit os in canticis ut per anagogiam differet ignorantiam. **S**cimus uenerabile Richar-

Supremetali

cix

du non unum non alterum sed omnia pene uolumina sua de hoc matrimonio spiritus et anime per mysterium completisse per populum libro de xij patriarchis subtilitate mirabili cui consonat tractatus alij de arca mystica de uisionibus danielis. de exterminatione mali. Denique totum in ista uersat est metaphora quam portionem superioris uisum inferiorem appellaret mulierem. nec siluit sensualitatis ocubinas uerum non traduxit ad canticum quod uiderimus. **U**isum est tamen nonnunquam meditati in secreto cordis mei cubiculo per noctes heu patris ubique calamitatis posse fieri ut epitalamium diuine consonare monstraret huius coniugio spiritus et anime presertim in christo. **R**ursus alteri coniugio spirituali sapientie diuine create cum spiritu creato deiformi sic in exultanti spiritu marie potissime operet. **S**i paussem interea paululum dehinc alio uelut sub exordio naturam epithalamij primo designantes. postmodum temptabimur illud exponere quod nobis meditatio locuta est de christo et maria quod certatim laudant angelici spiritus. imo quilibet creatura a quibus ueritatem non discordet uox nostra. laus nostra. studiositas nostra. carmen quod nostrum. quod et saltare docet et plangere cum pueris in foro ludentibus. **E**pithalamium non hic accipimus sensuale canticum per nuptias carnalibus quibus hyemem esse genitalitas fabulat. non insuper intelligimus canticum celeste beatitudinis eterne ubi perfecta secumque fructione nuptiali felices anime cum deo totaliter uniant. transformant. sopiunt

De canticor originali

locundant. h̄ epithalamiū dicim⁹
hic canticū vie p̄ despōsatōe dīna-
li q̄ p̄ gr̄az hic incipit et in gl̄ia cō-
sūmat. aut si p̄dit in finē charitas
aia p̄peruo repudiō cruciat. ¶ **Epi-**
thalamiū p̄supponit amorē natura-
lē. aīalē. rōnalē dilectiōnē q̄z liberā
beniuolētē. et honeste q̄z occupē.
demū socialis amicitie. **Et** addit
in p̄posito n̄ro donū caritatis gr̄e
vīuificās dīnit⁹ assimilās et p̄fici-
ens. donū insup̄ spei tēdētis in cō-
sūmarionē gl̄ie. donū q̄z cuiusdam
zeloti pie laudabilē et fidelis. q̄ zel-
lāt se mutuo spōsus et sponsa. **Est**
zel⁹ amor vehemēs nō opatiēs q̄le-
cūq̄ strariū vel aduersū fieri con-
tra rē dilectaz. **Et** h̄ p̄stat fides:
Est igit̄ epithalamiū n̄m describē
canticū spōsi et spōse fide spe et cari-
tate iūctoz. ¶ **Epithalamiū Salo-**
monis qd̄ cātica cāticorū dicim⁹ cō-
posuisse credit̄ et tradit̄ ab ecclesia
rex Salomon inspirat⁹ a spūsāto
tpe q̄ erat amabilis dño. quāuis
vba videant̄ carnalia q̄uis insup̄
auctoz postmodū miserabilē et la-
mētabilē corruerit. vt non glorie
stulta p̄sumptō cordis hūani si my-
steria oīa cognouerit q̄lia sūt in cā-
ticis maria h̄ q̄ gloriat̄ in dño glo-
rie. videat q̄z ne cadat fiat ita cir-
ca nos o gloriofissime sponse **Ihu-**
dū te cogitam⁹ loq̄mur. extollim⁹
cū dilcā spōsa tua. ne q̄n cū illa va-
sti supba r̄pudiemur a regali copu-
la tua. ¶ **Epithalamiū dat̄ p̄ sym-**
bola vt s̄m **Dugl.** desiderē arden-
t⁹ nudeē iocūdi⁹ speciosi⁹ videat.

rōe Thom⁹ terci⁹.

nihilomin⁹ optet si fructuose. si se-
cure. si salubrit̄ cātari debeat q̄ ele-
uet se mens ad remotionē fantasie
vbi nō sit mascul⁹ neq̄ femina. sic
nec caritas sexū h̄z. **Optet** itē de
puratōnez fieri virtutis appetitue
quā nulla titillet carnalis sub cor-
neis verbis oplacētia vel libidino-
ria. **Optet** āpli⁹ hūiliari virtutē ira-
scibile vt nulla surrepat p̄ cognitis
mysterijs supbia. h̄ quāto maior ē
hūillet se in om̄ib⁹. **Epithalamiū tē-**
praē incaute cātari ab aia q̄ntūcū-
q̄z secularit̄ erudita si nō fuerit ex-
purgata p̄us a sordib⁹ p̄ccoz. qd̄
doceē fieri in puerb̄is salomonis
si nō fuerit p̄tea sursū eleuata et il-
lūiata p̄ contemptū terrenoz ad qd̄
monet **Eccl̄astes.** Si nō fuerit po-
stremo cordialit̄ affecta et p̄fecta
desiderio supnoz qd̄ q̄rit in canti-
cor canticis exerceri. **De** p̄inde de-
scribit̄ epithalamiū ep̄licē s̄m tres
ad⁹ gerarchicos purgare. illumina-
re et p̄ficē. q̄ tria p̄stat sol iustitie
triplicē exurēs mōtes nature subli-
mis hūane. ¶ **Epithalamiū salomo-**
monis p̄t insipiēs et aīalis hō fide-
lit̄ admirari et simplicē credē h̄ nō
arrogant̄ p̄scrutari qz nihil piculo-
sus. **Pōt** hō rōnalis et p̄ficiēs illū-
pie meditari ruminatōis typo sed
nō ex abrupto ocinē quo nihil dif-
ficili⁹. **Pōt** hō spūalis iā carni des-
piēs et sanguini epithalamiū sapiē-
ter cū sapore depromē. quo nihil
suauit̄ et in terris beati⁹ erit. **Vide**
opa dei q̄ fit tōē canticū electis in
edificatiōnē. solatiōnē. et bonum

De canticis diuinis siue

odorē. alijs i scādalu. ruina. traditi
tionē. et odoris i morte. ¶ Epitha
lamiū fit nō amātib' oīo barbarū
nec intelligibile. fit mala ⁊ carnaliē
amātib' in offensionē et scandalū.
quib' auget inde furoz igne' fetoz
carne'. insatiabilis qz puzit'. Qd
etate nra in fictis qbusdā deuotis
optū punitū qz p ignē fuit. ¶ Atueo
si fuerit deo ppitio exercitat' hō spi
ritualis pati dīna sic de Jerotheo
suo loquit' Dionysius. si fuerit in eo
deiformis et bñ ignit' affect'. si se
riat d' iusionē aie et spūs a d'bo dei
fieri. si p multa pbat' multū dei se
sū agnouerit. pbat q' hmoi est epi
thalamiū frequētare nō in delictis
et d'bo supbo. h in h bñdicat deū
q' fecit illū et inebriatē eū talib' bo
nis suis. ¶ Epithalamiū ē qd grā/
matici nōiant dragma v' dragma
ticū qd fit inter duos moze dialo/
gi nō q' liscūqz. Est em' dialog' inē
mgfm et discipulū. cui didascalico
no' est. Est ali' inē loquētē et suoz
interp'tez. Sz iste teru' fit inter di/
lectū et dilectā cū pprioz relatiōe
nōim. Et p't dragma esse vel inde/
clinabile neutz v' declinabile femi
ninū scde decli. vel neutz tercie. vt
ibi frequētate nobis dulcia cātica
dragmatis. Videbis in cāticis cā/
ticoz sic obseruari vt sponsa prelo
quat'. spōsus respondeat omixtis
aliqñ interrogatōib' vel responsio
nib' sodaliū siue adoleſcētulaz si
ue custodū siue amicoz. ¶ Epitha/
lamiū introduxit sponsā q' philo/

Supmētalī

ce

caprā et inamoratā de sponso suo
cui' assidue pntiā. d'ba. oplexū. oca
lus desiderat. h h tñ cū d'gnali pu
dicicia et mira grataqz puellā de/
cūdia. Quid em' p'caci'. qd odibi/
li'. qd punibili' in spōsa. puella. ⁊ d'
gine si vltro nedū rapiat virū. si v'
palā petat aut roget ad cōsumatio
nem opis nuptiarū. petit tñ signis
aliq' cū pudica circūlocutiōe ⁊ in/
sinuatōe verecūda tps expectās ⁊
locū bñplaciti viri dū fuerit intro/
ducta p eū in m'rimoniale cubiculū
nō ias vt sponsa p spē. h vt vxoz p
felice nec ampli' dissolubilē vnionē
¶ Epithalamiū introduxit spōsus
tanqz philocaptū spōsa nō sine ve
recūdia quadā si videē in turba cū
spōsa v' ad sponsā. qrit obinde so
litudinē vt illa blādiat'. pspicit per
cācellos et fenestras zelās scire qd
agat spōsa salit ⁊ tripudiat festin'
tot' dū pgit ad eā dū vult audire
vocē suā. faciē vidē. hostiū aperiri.
se sequi. Nihilomin' expectat horā
venire cubiculi nuptialis nolēs an
legitimū tps spōsā agnosce' nōdū
fedē cōsumato. ¶ Habem' ex istis
epithalamij notulis nō puā nisi fal
lor eruditionē p agnitōe reliqz q'
vel illic tradit lra vel glosa docto
rū norat. Sz adhuc pauca iūgam'
nō q' dāt totū sup cātica omentū.
hoc em' nō ē pntis opusculi tot me/
taphozas sigillatī apire satis erit
vel vbertim aptas repetē. sat erit
aliq's q' scintillas excutere p collu
stratōe cū icēdio leui cordis duoti

De canticorū originali

Epithalamiū ē canticū de amo-
re ad amozē. de caritate ad carita-
tē. de dilectiōe ad dilectiōē. sine fā-
tasia carnalis sex^o in amante vel a-
mata. **D**icet aliq̄s h̄ contradicō/
nē implicari p̄ cōmōs. **R**ōne mascu-
linū inq̄t gen^o ad masculū. femini-
nū spectabit ad feminā. alio q̄n di-
stinctio talis q̄o opabit in articul.
Rursus si q̄d natū ē ex carne caro ē
sic q̄ similitudo carnalis eloquiū cāt
nōne corporeū fantasma putāduz
ē? **R**ez attendat q̄ sic opponit dēm
h̄ vltimū reozq̄ri p̄ nobis. **N**ā p̄t
ocul^o rōis et intellect^o ex fantasma-
tib^o vtiq̄ corporeis spēs elicē et fo-
dē spūales p̄ q̄s intelligit eas q̄ s̄t
spūs. q̄ teste x̄po carnē et ossa non
h̄z nec eoz similitudinē. h̄ q̄d natū ē
ex tali spū spūs ē. **N**ō ē proinde
rē eandē p̄cipue spūalē recipe quē/
libz articulū. **E**xplū de spū sancto
q̄ nihil indubitabili^o. et sine serū. la-
tine h̄ d̄z spūs. hec caritas v̄l spira-
tio passiuā vel gr̄a. et h̄ flamē. he-
braice hec ruha. grece h̄ neuma vel
carissima. **D**eniq̄ de^o si per **I**saiam
sponsū et sponsā se virū et mulierē q̄
matricē etiā habeat ofitef. **I**ta de
mū dat intelligi se p̄ naturā neutrā
cē. p̄ metaphorā apponit v̄terq̄
nisi forte quis ita desipuerit vt her-
mafrodita p̄ duplici sexu mōstru-
oso q̄z credat. **E**pithalamiū v̄t
altez amorē tanq̄ virū et sponsuz
nō p̄ sexu carnis. h̄ qm̄ est potentie
maioris. sapiētie clarioris. influētie
potius. v̄t altez amorē vt spon-
sā nō p̄t debilitatē sex^o q̄ nō ē. exē

rōe Thom^o terci^o.

pli gr̄a in sapia increata nec creata
h̄ ob quandā secūditatē. venustatē
iocūditatē allectiua. q̄b^o solet muli-
er eminē sibi quas q̄z tribuit sapia.
Ego inq̄t m̄ pulcre dilectōis cū ali-
is sonātib^o ad p̄dicta. **D**eserat igit̄
mēs epithalamiū canēs. palliū me-
taphozaz foris et nudā caritatē v̄l
amorē itroducat. alio q̄n si nescierit
se nō idoneū. q̄ cantet epithalamiū
fateat. **E**pithalamiū p̄prie ē i via
nō in cōmō. in desponsatōe nō i cōi-
sūmato cōubio. **C**ōcludit ex p̄mis-
sis hec epithalamiū n̄ri cōditō. q̄ cō-
sequēt infert epithalamiū nō req̄-
rere cōfirmatū amorē vel caritatē.
De p̄inde dat̄ intelligi q̄ exultatio-
ne epithalamiū opatit̄ secū lamēta-
tionez et planctū nō min^o. aliq̄n q̄z
elegiacū carmen in amore carnali.
q̄d elegiacū a miseria nōiat̄. qz in li-
toze q̄t cōche tot sunt in amore do-
lozes. aut vnus insanos amozes
docē se p̄ artē actans. **E**pithala-
miū salomonis ea p̄bat q̄ mor in-
tulim^o. h̄ in amore d̄ino videri pos-
sunt indigna. **E**t q̄dez de saltatione
et exultatōe de tripudio gestienti
gaudio null^o vel ambigit vel male-
fert si sint in amore d̄inali. **Q**uero
vis in spōsa audire lamētationē et
planctū. filie iherlm̄ nūciate dilectō
qz amore languet. **E**t itez **P**ercus-
serūt me. vulnerauerunt me. **Q**uid
porro tot^o iste circuit^o inq̄redo di-
lectū sonat nisi suspiria gemit^o et lu-
ctū. **N**is et h̄ audire q̄d ampli^o m̄
reris in dilectō. **V**ulnerasti inquit
cor meū soroz mea spōsa **C**etez d̄s

De canticō

clamat ad hostem
meū inq̄t pleni
mei gutris no-
rias qz aeris no-
thalamū canticū
beatū m̄ in in
ti p̄t exōe. h̄
tatio q̄z nō qz
rabilis v̄l p̄t
eps aduenire sub
dicat illū n̄ p̄ abo-
gim^o imparatis.
perēb̄ innotū. **A**
dūm et alioz. **O**
leu sapitōe recog-
le nō ferendū. **E**
ita curat aut p̄t
solatōnes amo-
li eternitatis p̄t
ex sine canticorū
p̄ sponsū. **Q**ue ha-
tis amici aut car-
votē n̄. **N**ico rap-
lecti mi sup̄ mōtes
amici talē et talit̄ v̄-
luz h̄q̄z nec lectū est
cubiculū quā nō e-
in amicorū v̄bis
mōtes aromati-
te. qm̄ illuc se tra-
bat. **A**mpli^o et h̄
cupiebat oclū q̄
volūtate suā cō-
noz p̄ponebat
tē. **V**eni dilectō
egriū omozemur
lamū tradit muli-
ris et circūlocuti-
sponsū p̄ solatō

de cātico diuinali

elamat ad hostium foris. Caput meū inq̄t plenū est roze .et cincinnati mei guttis noctū se pati frig' inu rias q̄ aeris nōne plangit? **E**pi thalamū cāticū nō reddit cātantē beatū nisi tū in spe. a qua tū vt ml ti p̄t excedē. **H**inc ē p̄fecto lamen/ tatio q̄nq̄ nō equabilis non enar rabilis vlli p̄p̄ timorē repudij dū tps aduenerit cubiculi **N**eq̄ forte dicat illud ei p̄abolicū de fatuis & ginib' imparatis. et clausa ianua petētib' introitū. **N**escis te. **Q** dū durū et aspeꝝ. **Q** distidiū sola vel leui suspitiōe recogitatū amāri spō se nō ferendū **E**pithalamū non ita curat aut petit mutuas h̄ in via solatōnes amoris. q̄n ad cubicu/ lū eternitatis pl' anhelet. **S**olligif̄ ex fine canticorū vt sponsa monita p̄ sponsū. **Q**ue habitas inq̄t in ortis amici auscultant. fac me audire vocē tuā. **N**ico respondit. **F**uge dilecte mi sup̄ mōtes aromātū. quis amicā talē et talif̄ velle credēt spō suꝝ fugē nec secū esse. **D**esiderabat cubiculū quale nō erat in ortis. nec in amīcorū turbis. imo sursum super mōtes aromātū q̄ fugē sponsū peti. qm̄ illuc se trahendā moꝝ spera bat. **A**mpli' et si sponsa deliciosa cupiebat oculū cū sponso. sciens tū volūtate suā esse de cura q̄nq̄ p̄xi moꝝ p̄ponebat sui sponsi volunta tē. **V**eni dilecte mi egrediamur in agrū omoremur i villis **E**pitha lamiū tradit multis sub metapho/ ris et circūlocutiōib' sponsā alloq̄ sponsū p̄ solatōib' recipiendis b

siue supmentali cel

ab eo. **A**udis quemadmodū petit osculū nūc amplexū nūc trahi post se. nunc fulciri florib' et stipari ma lis. et ita de reliq̄s. **C**ur ita? plane. qm̄ amor ociosus eē neq̄t. **I**gneus q̄ppe est se p̄dē gestit assidue. q̄rit intima cordis amici penetrare. **N**ā spūs q̄dēz ē q̄ scrutat̄ p̄funda. q̄ raptū facit et extasim in amatur **R**ursus amica q̄i lilū inter spinas positū. h̄ p̄tectionē. h̄ solatōnez. h̄ recreationē q̄sierit in dilecto. nemo recte mirabit̄. neq̄ iā adeo pro se q̄tuz p̄ amici dilectiōe. **L**etef̄ cor meū inq̄t. **S**idēa finē vt timeat no mē tuū vt scz in amoꝝe suo fortiori stabilitate subsistat. **N**az delectatio tenet opantē in opatōe dē **A**rifi. cū expiētia. **E**pithalamū nemo p̄t p̄fectū cognoscē sine triplici the ologia. symbolica scz p̄p̄ria et my stica. h̄az quālibz tradit diony s. **S**z symbolicaꝝ suaz latini nō h̄nt nisi q̄ gustū ei' dedit vll. ca' de ce. gerarchia. tradens intellectū locu/ tōis figuralis. qm̄ scriptura sacra transfert ad angelos q̄ elati sunt. q̄ armati. q̄ lumina ferūt. cū cete/ ris. **S**ic in epla q̄daz de mēsa sapi entie. **S**parsim dō tam ip̄e q̄z n̄ri sc̄pture glosatores exponūt h̄mōi symbola q̄ deo tribuunt̄ p̄ sicutōf nem ad corporalia qualiter fit in in hoc toto canticorum libro. nunc de osculis oris dei quid sit nūc de vberibus. de capite. de oculis. de lingua. de genis. et ita per vniuer/ sum. quod enuciare p̄ om̄ia nō est

De rāticorū originali

pūtis opusculi seorsū poterit forisā
dari. sic de theologia mystica q̄ p̄z
sus ē nēcia cātare volēti p̄ amorē
duplex opusculū h̄ illō p̄tice tradj
dim. **E**pithalamū poterat p̄ the
ologia symbolica et mysticam ad
q̄dlibz gen^o m̄rimoniū cū deo p̄ a
morē spūaliē adaptari nōiati vbi
min^o videret ad xpi spm̄ ⁊ ad aiaz
suā tāqz ad virū despōsatū cū mu
liē spōsa sua. **S**ūt h̄ multa supponē
da q̄ alibi iux̄ omunē theologie sē
tētiā tradita sūt. **A**nū ē q̄ in xpo
h̄m hūanitatē ps seu portio rōnis
supior quā h̄ appellam^o spm̄ ne cōi
traueria sit de nōie. fuit ab instāti
ceptōis plene beata q̄admodū
et nūc ē et erit in secula. p̄ptēa neqz
doluit neqz timuit neqz spauit sps
iste in eēna b̄titudine vbi nō erit am
pli^o neqz lud^o neqz clamor h̄ nec vl
lus dolor. **S**upponim^o p̄terea q̄
aia xpi q̄ nōiat h̄ inferior portō rō
nis q̄uis eēt eadē res essētiālē cū
spū. nō tñ fuit tūc in f̄mino b̄titudi
nis. h̄ habuit statū vie subiecta pas
siōib^o ex̄is. vt dolori. timori. pauo
ri cū ceteris. ita tñ q̄ nulla passio p̄
ueniebat iudiciū rōis supioris mi
n^o q̄z in adā. p̄ statu nature p̄mit^o
institute. sic et de b̄n̄dicta m̄re sua
fuisse cōfitemur. **A**d h̄cim^o q̄ aia
xpi p̄ suis q̄dez p̄ccis nō doluit q̄
nō habuit h̄ p̄ n̄ris generalē quo
ad sufficiētiā deletōnis. h̄ q̄ ad effi
caciām p̄ solis electis mēbris suis.
Cū igit eēt aie xpi ad suū spm̄ na
tura simul et d̄nialis ouersio sicut
cōtra cōcludit statim p̄spicax spe

rōne Thom^o terti^o

culatio q̄ aia petebat crebro cōso
latōez spūssācti nūc oītra dolores
ex obiectis rez tristatiū sensualē
et p̄ realē applicatōez in vberib^o fa
me siti frigore. nūc aliqñ cōtra res
apphensas intētionabilē tristati
onē afferētes cui^o p̄ccā erāt aliena
q̄ p̄ opassionē sua fecerat. **E**leuet
igit se p̄ anim^o in cōtēplatione ihu
xpi in lūie fidei et euāgelice narra
tōis. **S**ōsidēt deuota pietate aiaz
hāc sponsā spūs impassibilis passi
bilē et crebro patiētē. si p̄ cōsolatōe
dilectiua suspirabat ad spm̄. **Q**u
lēt me osculo oris sui. cū multis sibi
b^o cōsolatōis refrigeriū sonantib^o
vt illud nōiatim. **Q**uis det mihi te
frez meum sugētē vbera m̄ris mee
vt inueniā te solū foris et d̄osculer
te et iā me nemo despiciat. **Q**uid
sonabat hec optabunda petitio si
spm̄ cōsidēs lac b̄titudinis toto ore
tota securitate. tota dilectōe sugē
tē ab vberib^o cōsolantis d̄nitaris
tanqz m̄ris sentiēs aiaz ad illū fe
licitatis statū. quē nōdū accepat
suspiratē hec dicē. **D**icebat xps p̄
hac aia sua quam ponē et resumē
fas habebat. **B**aptismo habeo ba
ptisari et quō coartoz donec im
pleat. q̄ rō sciebat nimiz glōzifica
tōez aie s̄bsecuturā mox bap̄tismū
mortis. et amplexu nō ampli^o dis
solubili gauisurā cū spū. **E**pitha
lamiū traduci poterat ad despōsa
tionē spūs exultantis marie cū sa
pientia. h̄ nō absqz tropicoz igni
tione sermonū p̄ theologia symbo
licā et anagogiaz p̄ mysticā. **G**lo

De rātico intellectu
nat sapia dicitur hanc et
bim nulla do reperit la
as suas cu qua ampl
cu beatissimam beati
mi maria q̄rebat hic
spm̄ marie tangē feci ole
tōes inspiratōes q̄ rōm
rū beatissimū q̄ frigidit
certa frōtis iocū illime
solubilis in d̄tate vbi lūc
vū alētiē eūm q̄ m̄ b̄
cata et q̄ m̄lō a rōgnat
sūcepit. **Q**uid poro
de sup̄ spūs d̄formis b̄
ne d̄ d̄lla s̄solūitate. lūc
po rō. agar vt h̄le et q̄p̄
ne s̄solūitas q̄gnare d̄z
virūm marie mōtū. q̄
te. **N**ep̄ tñ h̄z lib̄tate et
h̄ quale d̄tate sibi cōica
Sup̄ illis itaqz d̄z q̄z in
sona h̄m̄is q̄rōe illenū
exp̄ditus s̄d̄oz qui de
m̄stis s̄lma d̄taturū. **Q**
et **A**ne de rōe et xpo. **M**
vbera de synagoga et d̄o
de aia s̄vto q̄ d̄q̄a de h̄
natura et h̄z s̄p̄tōia. **Q**
fis de rōis q̄ d̄taturū
s̄tūditōis m̄ḡis q̄ quale
tur s̄at. **T**ro h̄c m̄stia
do m̄lplex oleū m̄lplex
et oleū et rōgnū et ita
q̄ d̄lātā matēriā **O**rigē
bem^o qui h̄tōis in h̄z
neōū alios velle. h̄z q̄
de m̄fimoio plēt cū rōia
quā fecit d̄t spūssācti et q̄
et^o typo **J**oseph ad mar
la et d̄t d̄tē angēly m̄

de catico intellectuali

riaſ ſapia delicias ſuas eē cū filiſ
hōim. nullā vō reperit ſapia delici
as ſuas cū qua ampli⁹ inueniret q̄z
cū beatiffimaz beatiffimaz deifor
mi maria q̄rebat hic oplecti in via
ſp̄m marie iungē ſecū oscula p opa
tōes inſpiratōes q̄z virtutū dono/
rū beatiffimū q̄z ſingulariū ſub ſpe
certa fruitōis iocūdiſſime ac indi/
ſolubilis in eſnitate vbi ſuo ſpiritu
dū aſcēdit obuiauit q̄i m̄r honorifi
cata et q̄i mulier a virginitate ſua
ſuſcepit illū. **Q**uid porro dicem⁹
de coniugio ſp̄s deiformis brē vgi
nis cū ſcilla ſensualitate ſua ſb ty/
po vel agar vſ bale et zelphe. nō
ne ſensualitas generare d̄z ſp̄m plē
virtutū marie moraliū q̄i in ſeruitu
te. **N**eq̄ em̄ h̄z libertatē eſſentialē.
ſ̄ qualē dūtaret ſibi cōſcat a ſp̄u
Sup iſtis itaq̄z coniugijs in eadē p/
ſona hūana grāde ſilentii ē apud
expoſitores caticoz qui de ceteris
mysticis plima diſſeruerūt **G**regl.
et **Beda** de ecclia et xp̄o. **Nicola**
de lira de ſynagoga et deo **Bern.**
de aia q̄ verbo q̄ aliqua de hūana
natura ad filiū ſuppoſitū. **G.** pariſiē
ſis de vtriſq̄z p declaratōnes et di
ſtinctōes mgrales. p quales ve fer
tur ſād⁹ **Tho.** hic inceſſit diſtinguē
do multiplex osculū mltiplex vber
et oleū et vngentū. et ita de reliq̄s
q̄ dilatāt materiā **Origenē** non ha
bem⁹ quē **Hieron.** in h̄ ope teſtaſ.
nedū alios viciſſe. ſ̄ ſe ip̄m. **Ceterū**
de m̄rimōio plati cū ecclia d̄na ſua
quā ſecūdat ſp̄ūſſād⁹ et ip̄e cuſtos
eſt ei⁹ typo **Joſeph** ad mariā. **Rur**
ſus de diuidiōe angelice nature cū

ſiue ſupmentali cex

deo nō legim⁹ expoſita h̄ p oſtenta
ſerie catica. **Q**uid p̄tea q̄ amoris
lingua **bernardo** teſte **barbara** eſt
nō amātib⁹. ſ̄ q̄lis eſt p̄ccoz amāti
b⁹. ſane difficilis cognitu p hec cāti
ca ſi nō eā efferat familiarē diutur/
na conuerſatio. **O**ccultat em̄ ſe ſub
enigmatib⁹ et figuris loquit p inē
ſectiōes voce nunc incognita nunc
inſrupta. nūc de repēte ab h̄ in al
tezz q̄i ſine lege vel ordinis vel ppo
ſiti tenacis vel ſeqlē ſemet trāſfert
q̄nq̄z variatis v̄bis ſeſū retinet eū/
dē. aliq̄n ſenſus plurimos vnico v̄
bo occludit. **D**eterret nos hec cō
ſideratio p leuiorē de caticis canti
coz tēptare ſimonē in hoc opuscu
lo tertie ptitōis q̄ theologia p̄ hi
ſtoziā et p̄biā aſſūpſit originē cāti
ci diuinaſ in caritate radicati non
cōpletā dare cognitionē q̄ nec ma
gnis voluminib⁹ explet. addito q̄
v̄ndio pl⁹ in h̄ docet q̄z lectio. pl⁹
deuotio q̄z demōſtratio pl⁹ deſide
riū ſeruens in affcū q̄z ſtudiū vehe
mēs in intellectu. q̄uis vt p̄notau
m⁹ aſſidua diuturna q̄z meditatio
ſit nccia. q̄ valeſiat ceteris om̄ib⁹
curis impleat illō. **M**acate et vide
te. **E**t itez **G**uſtate q̄z videte. ducat
aiaz optz de⁹ i ſolitudinē vt ibi lo
quat ad cor ei⁹ et lactet eā et imple
at ſolatō cū germie ſcō. **C**ōcludē
tes ad extremū dicam⁹ q̄ in amo
ris h̄ catico q̄ exercitio ſup q̄dlibz
aliud v̄ſat luſus n̄r p̄abolic⁹ pue
roz i foro. q̄ nūc ad ſaltū. nūc iou
cit ad lamētū. **P**rimū ſub cōſuman/
di ſpe coniugij in gloria. **A**lterum
ſub formidine perennalis repudiij.

no q̄ m̄l̄t̄ ſup̄ doctorē expoſit̄ n̄r

De canticordo

vt exultatio sit cū tremore. **Plane** timor instar corde sonantis vbi cor vicissim spe dilatat mox timore cōstringit. **Hoc** at agē eo facili' p'hi locapt' in amoze dei quo ad exemplū amozosissimi Augustini altius mysteria dīnitatis et familiaris miserā hūane fragilitatis fuēt p'scrutat' dū nescit hō qua districtio/ne qđ agit iudicē nec quo fine terminē. **ve** etiā laudabili vite hoim si semota pietate iudicē. huic augustinio fuerūt p'fundissime p' pia m're lacrime. huic sibi tā seni fuerūt lacrime panes die ac nocte. amarissima qz legī et lugubrē p' ceteris sue senectutis laz pene extremā durasse vitā. **Crediderit** aliquis foris hoc Augustio p'pe obsidione p'prietatis euenisse Multo ampli' p'pe iudicioz dei formidinez anxiebat' arbitroz sciens nō magnū esse si cadunt peritura menia. et si moriuntur morituri. considerabat q' letitie et tristitie p' ty'alib' vane sūt et nihil si offerant' eternis. **erat** nihilomin' in pace mētis amaritudo sua amarissima in sūma desperatōe iūme sperās. **possz** ex p'missis gāma mysticū qđ i qnqz voces affectuū p'm qnqz vocales l'raz alibi diuisim' ad tres reduci velut in trigono seu in tricordo ad exemplar aliqđ beatissime trinitatis **Timor** cū mestitia oriens ex cōsideratōe p'ris re/pbātis. **Spes** cū letitia ex cōsideratōe verbi redimētis. pietas seu cōpassio sui et alioz ex cōsideratione

Thom' prim' ostendit spūsācti subinde cōsolātis. **Un' hī'** **Spes** timor et pietas resonant in carnie cordis. **Tres** et ad has voces gāma referto nouū. **Dat** spes discatū mollē tremoz ē tenoz atqz. **Vt** cōtatenoz est cōpatiens pietas **Cor** assidue cordas symphonia cōcorz. **huic** fit ei qz choz' cōcinit angelic'. **Vra** tandē optet gaudē cū gaudētib' et flere cū flentib' si nō voluerim' impropertū ferre qle notauit x'ps aduersus reproba iudeoz generationē sub pabola pueroz in foro clamātū. **Secinim'** vobis nec saltastis. lamentauim' nec planxistis

Secundū opulcū.

O pulcū istud de canticordo. i. cō cātico cordis hz tres thomos. i. diuisiones vel tonos p'ncipales cū notis et notulis. **Note** sunt cōsideratōes speciales. notule vero particule singulares. **Prim'** tonus cōtinet p'hemitū cū designatione quale fuisset monoecordū in statu innocētie. et quale est in statu d'itutis p'fecte vt in x'po fuit et maria p' nouē notulas. **Ponit** vltim' d'iferētias canticordis ad canticordis cū distinctiōe cācti noui hōis ad veterē p.x. notas seu notulas. **Ponit** cōsequēnt dubitatōes multas circa p'ntia que soluūtur p' reliquas. xxxij. notulas **Secundus** tonus deducit principaliter q' est ponendum canticordum docens

Monocordū in
dele descriptione. et quāto
d'oz suū gāma. et q' hē h
n maria. **Cōtinet** cōtinet.
deoratōnes tonoz. **Sociale**
lis q' i vnic'io notulas. **S**
res. **Tert'** thom' instat
circūctū quāto gāma. **Soc**
ricordo. **omnis** notus et n
q' le legat' assuū l'rais p
Thom' prim'
B **Secūda** notū verbi
cōtinet alio. **Ter**
hūit de cōctis p' the
n parit. **Modo** p'puz de c
voco qđ sit hōi dei in con
ctis. **Quale** ponim' cōctis
mēt' assuū q' a verbo de
q' a p'ncipio de p'ncipio q'
p'na p' quā cōctis sūt oia
qua facit nō possim' d'ep'
tes erat cōctis p' cōctis
ret. cū q'p' lauat' alia ma
hor ē q'p' lauat' am' bon
et cū om' copia. **P'puz** q'
nis n'as sonet et rep'at' hōi
omnis v'ocis v'ra fut. **extone**
Un' hz am' cōctis d'iatat
ris itaq' cordis mēlogis. **C**
nō ap'ns l'ra' l'ra' p'puz
nus ad l'razm. q' nulla in
verbi dei v'locatē sup' mel
suauitatē iuuuenim'. **D'oc**
tū fuerit cōctis n'z verbo de
ab eo d'z. **Et** ab o'āia co
loquit'. **Abūdet** igit' bonē
es h' loquit' q' cōctis co
tū bonū. **Abūdet** igit' d'ole
tū' bon' i p'puz cōctis
pleat' illud vt d'et p'm'